Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 235 (5909) | 11 кастрычніка 1937 г., панядзелак | ЦАНА 10 КАП.

СЕННЯ У НУМАРЫ:

Прывітанне стаханаўцаў — шахцёраў Данецкага басейна—вялікаму правадыру народаў таварышу Сталіну. — 1 стар.

Перадавы артыкул — Выбарчая кампанія — кроўная справа партыйных і непартыйных большэвікоў.

АРТЫКУЛЫ:

Новікаў, Ганчарова, Лось—Апарат Наркамзема адгарадзіўся ад мас. — 2 стар.

Стары і новы Менск. — 3 стар.

На міжнародныя тэмы: Пасля ніёнскай канферэнцыі — 4 стар.

На канферэнцыях комсамола. — 4 стар.

Уключыць клубы, дамы соцкультуры і хаты-чытальні ў актыўную падрыхтоўку да выбараў у Вярхоўны Совет СССР. — 2 стар.

Да 20-годдзя Вялікай Кастрычніцкай Соцыялістычнай Рэволюцыі.

Зодчаства Совецкай Беларусі. — 3 стар.

ЗА РУБЯЖОМ:

На франтах у Іспаніі.

Адказ Італіі на англа-французскую ноту.

Ваенныя дзеянні ў Кітаі: Канцэнтрацыя англійскага флота ў паўднёвых кітайскіх водах.

ВЫБАРЧАЯ КАМПАНІЯ— КРОЎНАЯ СПРАВА ПАРТЫЙНЫХ І НЕПАРТЫЙНЫХ БОЛЬШЭВІКОЎ

Наша партыя ўзмоцнена рыхтуецца да выбараў у Вярхоўны Совет СССР. Павышаючы патрабавальнасць да ўсёй сваёй работы, партыя разам з тым павышае патрабаванні да кожнага комуніста. Палітычная боездольнасць кожнага члена партыі правяраецца цяпер, калі мы стаім перад падзеяй велізарнага значэння — перад выбарамі ў Вярхоўны Совет. Партыя патрабуе ад комуністаў яшчэ большай актывізацыі, яшчэ больш энергічнай работы. У выбарчай кампаніі буйнейшае значэнне будзе мець не толькі работа той ці іншай партыйнай арганізацыі ў цэлым, але і работа кожнага комуніста ў паасобку.

Няма нічога вышэй звання комуніста! Гэта званне накладае сур'ёзныя абавязкі. Комуніст правяраецца ў барацьбе з ворагамі, комуніст павінен заўсёды несці ва сабе рысы перадавога байца за соцыялізм. У выбарчай кампаніі, у падрыхтоўцы да выбараў кожны комуніст павінен выступаць як арганізатар мас, іх выхавацель, як прадстаўнік самай перадавой часткі рабочага класа — кіраўніка соцыялістычнага грамадства.

Можна назваць дзесяткі і сотні прыкладаў сапраўднага большэвіцкага разумення перадавой ролі комуністаў у надыходзячых выбарах. На маскоўскім тармазным заводзе працуе комуніст Якаў Іванавіч Пецелін. Яго заўсёды можна бачыць размаўляючым з рабочымі. Да яго звяртаюцца з самымі рознастайнымі пытаннямі і заўсёды атрымліваюць адказ. Тав. Пецелін, авалодаўшы майстэрствам масавай агітацыі, вырошчвае маладыя кадры агітатараў. Не толькі на заводзе, не толькі на сходах, але і на кватэрах рабочых, у прыватных гутарках тав. Пецелін — нястомны агітатар і прапагандыст.

Другі прыклад. З Чырвонай Арміі ў роднае сяло, у калгас «Перакоп», Омутнінскага раёна, Кіраўскай вобласці, прыехаў у водпуск комуніст Васілій Тацьянкін. Адпускнік пабываў на палях свайго калгаса, заехаў у суседні калгас, пабачыўся з парторгам, запытаў, як растлумачваюць у вёсцы выбарчы закон, і узяўся за работу. Тав. Тацьянкін правёў некалькі гутарак, арганізаваў падрыхтоўку агітатараў з калгаснікаў, зайшоў у сельсовет, у школу і дапамог наладзіць прапаганду выбарчага закона. Яго можна было бачыць на вуліцы заўсёды акружанага калгаснікамі. Так павёў сябе комуніст-адпускнік, так правільна зразумеў ён перадавую роль комуніста.

Гэтыя прыклады ўказваюць на тое, якое велізарнае значэнне мае штодзённая агітацыйная работа ў масах, гавораць аб тым, як павінны павесці сябе комуністы ў надыходзячых выбарах. Калі мы актывізуем такім чынам двухмільённую армію комуністаў, даб'емся таго, што кожны член партыі, кожны кандыдат і спачуваючы будзе актыўным арганізатарам, агітатарам і прапагандыстам, то мы яшчэ больш умацуем і распаўсюдзім яшчэ шырэй большэвіцкі ўплыў на выбаршчыкаў.

У вачах беспартыйных выбаршчыкаў комуніст з'яўляецца перадавым чалавекам. Ён павінен быць прыкладным, узорным грамадзянінам і работнікам, да яго прыслухоўваюцца і прывыклі паважаць яго думку. Кожны комуніст павінен пранікнуцца ўсведамленнем высокага давер'я мас да яго, як да прадстаўніка вялікай партыі Леніна—Сталіна, усведамленнем сваёй высокай адказнасці перад партыяй і перад масамі. Не толькі на сходах, не толькі ў ролі дакладчыка комуніст выступае як барацьбіт за справу партыі, — такім барацьбітом ён абавязан быць усюды і заўсёды, штодзённа, штогадзінна. Гэта асабліва важна ў першай выбарчай кампаніі, таму што надыходзячыя выбары жыва цікавяць мільёны людзей, аб іх гавораць у сем'ях, на вуліцах, у інтэрнатах, у хатах калгаснікаў і навуковых лабараторыях. Ці трэба гаварыць аб тым, што кожны комуніст мае, асабліва зараз, шырокае поле дзейнасці.

Колькі ўгодна выпадкаў, калі варожыя элементы, баючыся народнага гневу і не рызыкуючы таму выступіць адкрыта, пераносяць свой варожы ўплыў у дамы працоўных, прабуюць агітаваць сярод адсталых слаёў насельніцтва, выкарыстоўваюць у сваіх мэтах вулічныя чуткі і размовы і т. д. Вось іменна тут і павінен праявіцца большэвік-агітатар, большэвік-прапагандыст, для якога барацьба за кожнага выбаршчыка з'яўляецца кроўнай справай. Сапраўдны комуніст, не чакаючы пуцёўкі з райкома, уступіць у гутарку, у спрэчку, правільна растлумачыць выбарчы закон, уважліва і цярпліва растлумачыць значэнне выбараў. І не толькі на сходзе, не толькі ў групавых гутарках, але і ў гутарках індывідуальных, якія набываюць зараз выключна каласальнае значэнне.

Правільна адзначае на аснове свайго вопыту тав. Чарнаброўцаў, калгаснік-агітатар у вёсцы Лукіна, Багародскага раёна, Горкаўскай вобласці: «Некаторыя вясковыя агітатары думаюць, што іх справа—весці работу толькі з групамі людзей (з брыгадамі, звеннямі, гурткамі) і зусім забываюць аб гутарках з калгаснікамі «па душах», «з вока на вока». Між тым такія шчырыя гутаркі ўскрываюць перад агітатарам думы, запросы, сумненні, недаўменні, трывогі калгаснікаў». Дзякуючы такому падыходу тав. Чарнаброўцаў адваяваў у сектантаў некалькі дзесяткаў выбаршчыкаў і заслужыў службу партыі.

Зноў і зноў трэба падкрэсліць значэнне арганізатарскай работы комуністаў. Не пасіўнае сузіранне працэсаў, якія адбываюцца ў масах, а ўплыў на гэтыя працэсы адрознівае сапраўднага большэвіка. Зусім непартыйнымі, небольшэвіцкімі з'яўляюцца апатычныя адносіны ў падрыхтоўцы да выбараў, якія маюць месца сярод некаторай часткі комуністаў. Гэтыя людзі разважаюць такім чынам, што ўсё дойдзе само, што масы ўжо, моў, ведаюць выбарчы закон і непакоіцца асабліва няма чаго, усё ўжо зроблена і т. д. Такі падыход да справы нічога не прынясе, апрача шкоды. Іменна зараз настала пара, калі кожны комуніст павінен развіць кіпучую арганізатарскую дзейнасць.

Толькі тады наша агітацыйная работа будзе на вышыні, толькі тады масы будуць прыслухоўвацца да выступленняў кожнага комуніста, калі комуністы самі будуць дасканала ведаць Сталінскую Канстытуцыю, выбарчы закон, змогуць проста, ясна, ярка растлумачыць масам кожны артыкул Канстытуцыі, усю тэхніку выбараў. Агітатар, слаба ўзброены ведамі, рызыкуе ператварыцца ў балбатуна і стаць пасмешышчам у вачах выбаршчыкаў. На гэту задачу—узмоцненай падрыхтоўкі кадраў агітатараў—павінны звярнуць партыйныя арганізацыі самую сур'ёзную ўвагу.

Нельга думаць, што тая велізарная работа, якую вядзе партыя ў сувязі з растлумачэннем новага выбарчага закона і падрыхтоўкай да выбараў, можа быць праведзена толькі сіламі вылучаных партыйнымі арганізацыямі агітатараў. Выбарчая кампанія — справа ўсёй партыі, кроўная справа кожнага комуніста. І наша сіла заключаецца ў тым, што ўжо з'явіліся дзесяткі тысяч агітатараў з народа, непартыйных большэвікоў, якія пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый растлумачваюць масам выбарчы закон. Такіх агітатараў стане ва многа разоў больш, калі комуністы ўзмоцняць сваю кіруючую роль, калі яны стануць прыкладам большэвіцкай работы ў масах.

Вядучая роль комуністаў, іх асабісты аўтарытэт і ўплыў з асаблівай сілай павінны сказацца ў дні падрыхтоўкі да падзеі найвялікшай палітычнай важнасці—выбараў у Вярхоўны Совет СССР па вялікай Сталінскай Канстытуцыі.

«ПРАВДА».

ПРЫВІТАННЕ СТАХАНАЎЦАЎ—ШАХЦЁРАЎ ДАНЕЦКАГА БАСЕЙНА—ВЯЛІКАМУ ПРАВАДЫРУ НАРОДАЎ таварышу СТАЛІНУ

Дарагі таварыш СТАЛІН!

Мы, 14 тысяч шахцёраў—стаханаўцаў Данбаса, твае выхаванцы, выканаўшыя нормы выпрацоўкі на 200 і 300 процантаў, сабраўшыся на свой злёт, перадаем табе, наш родны і любімы таварыш Сталін, сардэчнае стаханаўскае шахцёрскае прывітанне.

Мы ведаем, таварыш Сталін, з якой увагаю, з якімі бацькоўскімі клопатамі і дзяржаўнай мудрасцю ты адносішся да нас, шахцёраў, і, ў асаблівасці да шахцёраў Данецкага басейна, як высока ты падняў і падымаеш стаханаўцаў у вачах усяго народа. Ты натхняеш усіх нас, дарагі і родны таварыш Сталін, у нашай рабоце, калі мы дабіваліся, дабіваемся і будзем дабівацца перавыканання ўстаноўленых норм выпрацоўкі.

Мы не можам не сказаць табе, нашаму роднаму выхавацелю, што мы адчуваем пачуццё вялікай горычы і прыкрасці ад таго, што Данбас ў цэлым не выконвае дзяржаўнага плана здабычы вугалю і знаходзіцца ў вялікім прарыве. Нам крыўдна і за сябе, і за сваіх таварышоў, і за ўвесь Данбас, які з'яўляецца радзімай стаханаўскага руху, што здабыча вугалю зрываецца.

Але мы заяўляем, што наша крыўда, наша прыкрасць — гэта не крыўда абывацеляў і не да хныкання яна вядзе, а да дзеяння, да таго большэвіцкага дзеяння, да якога ты заклікаў, калі гаварыў, што трэба не хныкаць і не чакаць, калі ўсё будзе падастаўлена ў гатовым выглядзе, а працаваць. І хоць мы самі працуем па-стаханаўску, тут, на сваім злёце, мы не дапускаем хвальбы, а, следуючы твайму ўказанню аб неабходнасці чэснай большэвіцкай самакрытыкі, мы разам з нашымі лепшымі камандзірамі, атрымаўшымі права быць дэлегатамі стаханаўскага злёта, смела ўскрываем свае недахопы.

Ворагі народа, подлыя трацкісцка-бухарынскія шпіёны і дыверсанты, многа нашкодзілі вугальнай прамысловасці, прабуючы падарваць гаспадарчую магутнасць і абарону нашай радзімы, вярнуць капіталістаў і заводчыкаў, вярнуць старых гаспадароў Данбаса. Пад тваім кіраўніцтвам, таварыш Сталін, мы разграмілі ворагаў. Тваё кіраўніцтва, твая вялікая любоў да народа, да нашай радзімы дапамаглі нам знішчыць гэту контррэволюцыйную нечысць у Данбасе. Але мы ведаем, што ёсць яшчэ на шахтах ворагі, ёсць яшчэ прытаіўшыяся шкоднікі, дрэнна яшчэ ідзе ліквідацыя вынікаў шкодніцтва. Мы абяцаем табе, што знішчым ворагаў да канца і ўзнімем работу Данбаса.

Наш народны камісар цяжкай прамысловасці таварыш Лазар Майсеевіч Кагановіч расказаў нам аб мерах па аздараўленню Данбаса, механізацыі, рамонту шахт, па паляпшэнню ўмоў працы, якія прымаюць зараз Цэнтральны Камітэт партыі і ўрад, якую клапатлівасць і ўвагу праяўляеш ты асабіста, наш дарагі настаўнік і правадыр, да вырашэння ўсіх практычных пытанняў падняцця і аздараўлення Данбаса. Мы раскажам аб гэтым усім рабочым Данецкага басейна. Гэта натхняе нас на новыя перамогі.

Мы, 14 тысяч стаханаўцаў, адгэтуль станем не проста добрымі работнікамі, майстрамі соцыялістычнай вытворчасці працы. Мы абяцаем табе, таварыш Сталін, што адгэтуль мы станем арганізатарамі і агітатарамі, згуртоўваючымі, арганізуючымі і падымаючымі новыя пласты рабочых на работу па-стаханаўску.

Мы ведаем, якое вялікае значэнне надаваў наш незабыўны Ленін і надаеш ты, таварыш Сталін, вугальнай прамысловасці, мы разумеем нашу адказнасць і мы папрацуем над тым, каб даць вугаль краіне. Мы будзем працаваць так, каб не толькі нам самім, але і ўсяму Данецкаму басейну заслужыць тваю, дарагую для нас, таварыш Сталін, ганаровую пахвалу. Мы ведаем, што гэта не лёгкая задача. Мы разумеем і правільна ацэньваем труднасці. Мы ведаем, што тут шапкамі не закідаеш, а патрэбна вялікая і ўпартая большэвіцкая барацьба, перш за ўсё, за навядзенне парадку ў шахтах, устанаўленне дысцыпліны, ліквідацыю разгільдзяйства, запушчанасці і захламленасці шахт, за ліквідацыю цякучасці і стварэнне ўстойлівых шахцёрскіх кадраў. І мы, стаханаўцы, разам з нашымі кіраўнікамі, даб'емся таго, што наш Данбас стане культурнай, арганізаванай совецкай качагаркай.

Праклятыя ворагі народа, подлыя трацкісцкія здраднікі і шпіёны, хацелі патушыць данецкую качагарку. Не быць гэтаму! Нашы шахцёры бязлітасна душылі і будуць душыць контррэволюцыйных гадаў, пакуль і следу іх паганага не астанецца на нашай совецкай зямлі. Данецкая качагарка будзе бесперабойна даваць сталінскую энергію нашай вялікай соцыялістычнай радзіме.

Моцна абнімаем цябе, наш родны і любімы таварыш Сталін.

Гарачае табе ад усяго нашага шахцёрскага сэрца прывітанне.

Па даручэнню злёта стаханаўцаў-шахцёраў у Сталіно, Горлаўцы і Макееўцы — ПРЭЗІДЫУМ ЗЛЁТА.

Сталіно—Горлаўка—Макееўка.
6—8 кастрычніка 1937 г.

ВУГАЛЬ І МЕТАЛ— СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РАДЗІМЕ!

Чатырнаццаць тысяч стаханаўцаў і ўдарнікаў—шахцёраў Данбаса, якія сабраліся на Ўседанецкім злёце ў Сталіно, Горлаўцы і Макееўцы, звярнуліся з адозвай да ўсіх шахцёраў Данецкага басейна і ўсяго Совецкага Саюза.

Стаханаўцы Данбаса заклікаюць навесці большэвіцкі парадак на шахтах, на справе ліквідаваць вынікі шкодніцтва. Яны выклікаюць вугальшчыкаў усіх басейнаў Совецкага Саюза на соцыялістычнае спаборніцтва за выкананне планаў, за пакрыццё вугальнай запазычанасці краіне, за большэвіцкую падрыхтоўку да 1938 г. Няхай шахта спаборнічае з шахтай, участак з участкам, брыгада з брыгадай, рабочы з рабочым.

— Партыя, совецкі ўрад, асабіста таварыш Сталін, — гаворыцца ў адозве, — аказваюць вугальнай прамысловасці і асабліва Данбасу выключную ўвагу і дапамогу. У Данбас укладзены за 2 сталінскія пяцігодкі велізарныя сродкі. Данбас аснашчон найбагацейшай тэхнікай. Але ён — радзіма стаханаўскага руху — не ўтрымаў сцяга ў сваіх руках. Данбас і шахцёры павінны, уступіўшы ў новую паласу соцыялістычнага спаборніцтва, зноў узняць гэты сцяг і заняць перадавое месца ў стаханаўскім руху. Данбас павінен адыграць вялікую ролю ў справе новага ўздыму стаханаўскага руху ва ўсёй цяжкай прамысловасці.

Шахцёры Данбаса ў сваёй адозве звяртаюцца і да металургаў. Яны заклікаюць рабочых металургічнай прамысловасці з дня на дзень набіраць тэмпы і не толькі выканаць планы вытворчасці, але вярнуць сваю запазычанасць краіне. Яны заклікаюць металургаў па-баявому ўключыцца ў соцыялістычнае спаборніцтва.

— Мы цвёрда пераконаны, — гаворыцца ў адозве,—што пад кіраўніцтвам майстра сталінскага стыля работы тав. Л. М. Кагановіча цяжкая прамысловасць хутка ліквідуе вынікі шкодніцтва подлых трацкісцка-бухарынскіх гадаў і выйдзе ў перадавыя рады соцыялістычнай гаспадаркі.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

УСХОДНІ (арагонскі) ФРОНТ

Па паведамленню іспанскага міністэрства абароны, рэспубліканскія войскі аказваюць моцны націск на пазіцыі мяцежнікаў ля манастыра Санта Крус і пункта Кальварыо, а таксама ў раёне Алькубіерэ (на паўночны ўсход ад Сарагосы).

ПАЎНОЧНЫ ФРОНТ

Ва ўсходняй частцы гэтага фронта мяцежнікі прадаўжаюць займаць вышыню 430 на поўнач ад Ларыеры. На схілах гэтай вышыні працягваюцца жорсткія баі. Рэспубліканская артылерыя рассеяла скапленне мяцежнікаў у адным з выходных пунктаў гэтых пазіцый.

У паўднёвай частцы гэтага фронта рэспубліканскія войскі зрабілі атаку ў раёне Пеньябуган, нанёсшы мяцежнікам адчувальныя страты. Рэспубліканскія войскі занялі некалькі ўзгоркаў. Атака мяцежнікаў у раёне паміж Лільо і Сегаміян адбіта рэспубліканцамі. У гэтым раёне збіт адзін фашысцкі знішчальнік.

ЦЭНТРАЛЬНЫ ФРОНТ

У сектары на поўдзень ад ракі Тахо мяцежнікі атакавалі рэспубліканскія пазіцыі ў Паралеха. Аднак, рэспубліканская кавалерыя прымусіла іх вярнуцца на зыходныя пазіцыі.

ПАЎДНЁВЫ ФРОНТ

Фашысцкая артылерыя і авіяцыя бамбардыравалі рэспубліканскія пазіцыі ў сектары Пасабланка недалёка ад Куэнкі. Рэспубліканскія войскі два разы адбілі атакі мяцежнікаў. Мяцежнікі панеслі цяжкія страты.

(БЕЛТА).

НАПАДЫ НА АНГЛІЙСКІЯ ПАРАХОДЫ

ЛОНДАН, 9 кастрычніка. (БЕЛТА). Па паведамленню барселонскага карэспандэнта консерватыўнай газеты «Дэйлі тэлеграф энд Морнінг пост», англійскі параход, як мяркуюць, «Сервантэс», раніцою 8 кастрычніка падвергся нападу «невядомага» самалёта ў 8 мілях ад Тарагоны (узбярэжжа Іспаніі).

Учора вечарам апублікавана паведамленне, што англійскі параход «Бобі» захоплен узброеным судном мяцежнікаў і адведзен у порт Ферроль.

АДКАЗ ІТАЛІІ НА АНГЛА-ФРАНЦУЗСКУЮ НОТУ

ЛОНДАН, 9 кастрычніка. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Рэйтэр, Італія ў адказ на англа-французскую ноту адмаўляецца прыняць удзел у канферэнцыі трох дзяржаў (Англіі, Францыі і Італіі) па абмеркаванню іспанскага пытання.

НОТА ІСПАНСКАГА ЎРАДА

ЛОНДАН, 9 кастрычніка. (БЕЛТА). Іспанскае пасольства перадала англійскаму міністэрству замежных спраў ноту, у якой указваецца, што Італія падрыхтоўвае не маючую прэцэдэнту серыю правакацый, уключаючы прыстасаванне газавых атак на іспанскія гарады і выкарыстанне італьянскімі падводнымі лодкамі сцяга іспанскага ўрадавага флота.

ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў КІТАІ

ЗАЯВА ЧАН КАЙ-ШЫ

НАНКІН, 9 кастрычніка. (БЕЛТА). Чан Кай-шы даў амерыканскім карэспандэнтам інтэрв'ю па поваду прамовы прэзідэнта ЗША Рузвельта. «Японія,—сказаў Чан Кай-шы—імкнецца манапалізаваць кітайскі рынак і абвясціць сябе самаўласным гаспадаром ціхаакіянскага басейна. Калі-б Кітаю не ўдалося спыніць японскую агрэсію, а іншыя дзяржавы, жыццёва зацікаўленыя ў Далёкім Усходзе, пацярпелі-б няўдачу, то рэалізацыя японскіх фантастычных планаў азначала-б страту велізарнага кітайскага рынка для ўсіх краін і канец міру на Ціхім акіяне. Кітайскі народ, заняты барацьбой за сваё існаванне, будзе прадаўжаць змагацца, пакуль усе японскія войскі не будуць выгнаны з кітайскай тэрыторыі».

Заканчваючы інтэрв'ю, Чан Кай-шы сказаў: «Пасля прамовы Рузвельта мы, больш чым калі-небудзь, упэўнены, што прыдзе дзень, калі мы, веруючыя ў справядлівасць і права, будзем поўнасцю ўзнагароджаны».

КАНЦЭНТРАЦЫЯ АНГЛІЙСКАГА ФЛОТА Ў ПАЎДНЕВА-КІТАЙСКІХ ВОДАХ

НАНКІН, 10 кастрычніка. (БЕЛТА). З прычыны напружанага становішча на поўдні Кітая, створанага налётамі японскай авіяцыі і сканцэнтраваннем вялікай колькасці японскіх ваенных суднаў, 7 кастрычніка ў Ганконг (англійская база ў Паўднёва-Кітайскім моры) перакінута частка англійскай флатыліі, у тым ліку ваеннае судна «Міддуэй», 10 падводных лодак чацвертай флатыліі і адзін авіяносец. Камандуючы азіяцкай эскадрай англійскага флота адмірал Літль, гэтымі днямі прыбыўшы на флагманскім судне «Кент», таксама выехаў у Ганконг.

КАНТАНАЛЬНЫЯ ВЫБАРЫ ВА ФРАНЦЫІ

ПАРЫЖ, 10 кастрычніка. (БЕЛТА). Сёння па ўсёй Францыі, за выключэннем Сенскага дэпартамента, пачаліся кантанальныя выбары. Належыць абраць 1509 генеральных советнікаў і 1991 акруговых. Па ўсіх выбарчых акругах выстаўлена каля 16.000 кандыдатаў ад розных партый. Комуністычная партыя выставіла 2.800 кандыдатаў.

***

Кантанальныя выбары з'яўляюцца ва Францыі буйнай палітычнай падзеяй. У кожным кантоне выбіраецца па аднаму прадстаўніку ў акруговы совет і па аднаму — у Генеральны совет, які з'яўляецца выбарчым органам дэпартамента. (Уся Францыя дзеліцца на 90 дэпартаментаў, кожны дэпартамент — на акругі, кожная акруга — на кантоны). Значэнне кантанальных выбараў у тым, што яны дадуць выбаршчыкам магчымасць праявіць свае палітычныя настроі пасля паўтара года прабывання ва ўладзе ўрада, які абапіраецца на народны фронт.

У часе першага тура выбараў — 10 кастрычніка — будуць лічыцца выбранымі тыя кандыдаты, якія атрымаюць абсалютную большасць галасоў. Другі тур адбудзецца 17 кастрычніка, калі будзе праведзена перабалатыроўка астатніх кандыдатаў.

На папярэдніх кантанальных выбарах у 1931 годзе 4 асноўныя палітычныя партыі, якія зараз уваходзяць у народны антыфашысцкі фронт, сабралі 1.838.000 галасоў, а правыя партыі — 1.554.000.

ПАДХАПІЦЬ ІНІЦЫЯТЫВУ ПЕРАДАВЫХ КАЛГАСНІКАЎ

Калгаснікі сельгасарцелі «Комінтэрн», Магілеўскага раёна, рыхтуючыся да XX гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі і да выбараў у Вярхоўны Совет СССР, паказалі прыклад высокай палітычнай свядомасці і глыбокай адданасці партыі і совецкай радзіме. Яны поўнасцю разлічыліся з дзяржавай па сваёй падпісцы на пазыку ўмацавання абароны Саюза ССР.

Гэты выдатны пачын шырока падхоплен калгаснікамі і калгасніцамі Магілеўскага і іншых раёнаў БССР. Калгаснікі калгасаў «Прамень соцыялізма», імя ДПУ, імя Дзяржынскага, Менскага раёна; «Чырвоная воля» і імя Калініна, Гомельскага раёна; «Чырвоны пуцілавец», «Іскра», «Правда», Талачынскага раёна, і інш. паследвалі прыкладу калгаснікаў «Комінтэрна» і таксама датэрмінова ўнеслі ўзносы па пазыцы.

ЦВК БССР, за подпісам старшыні тав. Стакуна, звярнуўся да ўсіх калгаснікаў і сялян-аднаасобнікаў, да ўсіх старшынь і сакратароў сельсоветаў, да ўпаўнаважаных сельсоветаў па збору ўзносаў па падпісцы на пазыку з пісьмом, у якім заклікае падхапіць ініцыятыву перадавых людзей на фінансавым фронце і актыўна ўключыцца ў перадкастрычніцкае спаборніцтва.

— Пад сцягам Сталінскай Канстытуцыі, — гаворыцца ў пісьме, бязлітасна выкрываючы і выкарчоўваючы ворагаў народа і вынікі шкодніцтва япона-германа-трацкісцка-бухарынскіх дыверсантаў, узмацніўшы рэволюцыйную пільнасць, шырока разгортваючы соцспаборніцтва, падымем фінансавую работу на ўзровень новых задач, пастаўленых Сталінскай Канстытуцыяй, і дастойна сустрэнем XX гадавіну Вялікай Пролетарскай рэволюцыі.

ХОД УБОРКІ КАЛАСАВЫХ І АСЕННЯЙ СЯЎБЫ

Да 5 кастрычніка каласавыя скошаны па Саюзу на плошчы 89.564 тысячы гектараў — 99 процантаў плана. У апошнюю пяцідзёнку завяршылі касавіцу калгасы. Уборку вядуць яшчэ ўсходнія раёны.

План сяўбы азімых да 5 кастрычніка выканан на 90 проц. Засеяна 33.218 тысяч гектараў. У мінулым годзе да гэтага-ж тэрміна план быў выканан на 91 процант.

Усё яшчэ адстае ворыва зябліва. Узарана 20.296 тысяч гектараў. План выканан на 29 процантаў.

Па Совецкаму Саюзу

РЭКОРДЫ ЛЕТЧЫЦЫ ГРЫЗАДУБАВАЙ

МАСКВА, 10 кастрычніка. (БелТА). 9 кастрычніка лётчыца ордэнаносец Валянціна Грызадубава на трасе Ліхаборы—Ікша—Лошкі—Ліхаборы зрабіла два новыя выдатныя хуткасныя палёты на лёгкіх гідрасамалётах «УТ-1» і «УТ-2».

Па папярэдніх даных, Грызадубава і Слабажэнка на стакіламетровай дыстанцыі, не гледзячы на лабавы і сустрэчна-бакавы вецер, развілі хуткасць у 200 кіламетраў у гадзіну. Яны перавысілі рэкорд хуткасці, устаноўлены ў снежні 1936 года амерыканскай лётчыцай Моуры, больш чым на 72 кіламетры ў гадзіну.

Праз поўгадзіны пасля пасадкі Грызадубава адправілася ў палёт на другім лёгкім гідрасамалёце «УТ-1».

На гэтым гідрасамалёце Грызадубава паказала хуткасць звыш 190 кіламетраў у гадзіну, прайшоўшы стокіламетровую дыстанцыю за 31 мінуту 26 секунд. Гэтым палётам яна таксама пабіла існуючы рэкорд, што належаў амерыканскай лётчыцы Маргарыце Тонер.

НА ВАРЦЕ СОВЕЦКІХ ГРАНІЦ

ПЕТРАЗАВОДСК, 9 кастрычніка. (БЕЛТА). Разам з пагранічнікамі пільна ахоўваюць граніцы краіны Советаў і калгасніцы пагранічнай паласы — патрыёты сваёй радзімы.

Нядаўна 60-гадовая калгасніца арцелі «Красная Армия», Соўдазерскага сельсовета, Петроўскага раёна, Матрона Якаўлеўна Сямёнава дапамагла пагранічнікам затрымаць парушальнікаў граніцы.

Матрона Якаўлеўна з трыма калгаснікамі працавала ў лесе недалёка ад граніцы. Закончыла работу позна. Ісці дадому далёка. Рашылі заначаваць у адным з лясных баракаў. Позна ноччу ў барак увайшло чацвёра невядомых. Яны патрабавалі, каб калгаснікі іх накармілі і пакінулі начаваць.

— Падазроныя людзі, — падумала Матрона Якаўлеўна і быстра прыняла рашэнне.

Марудзіць не было калі. Да бліжэйшага населенага пункта — 12 кіламетраў, да заставы яшчэ далей. Выбраўшы зручны момант, яна выйшла на вуліцу і кінулася бегчы ў свой калгас.

У дзве гадзіны ночы, выбіўшаяся з сіл Матрона Якаўлеўна дайшла да калгаса. Яна паведаміла аб падазроных людзях старшыні калгаса, які, асядлаўшы каня, паімчаўся ў пагранкамендатуру.

Праз некаторы час невядомыя заўважылі знікненне жанчыны. Яны быстра пакінулі барак. Аднак ім уйсці не ўдалося. Папярэджаныя калгаснікамі, пагранічнікі насціглі ўсю групу. Затрыманыя аказаліся шпіёнамі адной замежнай разведкі.

За праяўленую пільнасць і аказаную пагранічнікам дапамогу начальнік кіраўніцтва НКВД па Ленінградскай вобласці камісар дзяржаўнай безапаснасці 1-га ранга тав. Закоўскі ўзнагародзіў Матрону Сямёнаву імянным срэбным гадзіннікам.

ПАДРЫХТОЎКА ДА ЎСЕБЕЛАРУСКАЙ АЛІМПІЯДЫ

Учора адбылося пасяджэнне ўрадавай камісіі па правядзенню ўсебеларускай алімпіяды мастацкай самадзейнасці.

Камісія адзначыла разгорнутую падрыхтоўчую работу да алімпіяды па Менску, Гомелю, Віцебску, Заслаўскаму і інш. раёнах. Адначасова адзначан зусім нездавальняючы ход падрыхтоўкі па такіх раёнах як Уздзенскі, Халопеніцкі, Чырвонаслабодскі. У многіх раёнах нават не створаны арганізацыйныя камісіі. Раённыя арганізацыі дзе-ні-дзе яўна недаацэньваюць палітычнай важнасці гэтай справы, не скарыстоўваюць накіраваных у раёны мастацкіх сіл, адцягваюць правядзенне раённых алімпіяд. Не гледзячы на рашэнне ЦК КП(б)Б і дадзеныя ўказанні, асобныя райкомы партыі не забяспечылі кіраўніцтва падрыхтоўкай. У баку ад падрыхтоўкі стаяць райкомы комсамола. Камісія рашыла на наступным пасяджэнні заслухаць інфармацыі двух райкомаў партыі і двух ЦП профсаюзаў аб ходзе падрыхтоўкі.

На пасяджэнні выпрацаваны канкрэтныя мерапрыемствы па ўзмацненню падрыхтоўчай работы і зацверджан канчатковы план і распарадак правядзення алімпіяды.

УКЛЮЧАЙЦЕ КЛУБЫ, ДАМЫ СОЦКУЛЬТУРЫ, ХАТЫ-ЧЫТАЛЬНІ У АКТЫЎНУЮ ПАДРЫХТОЎКУ ДА ВЫБАРАЎ У ВЯРХОЎНЫ СОВЕТ СССР

НЕДАПУШЧАЛЬНАЯ БЯСКЛОПАТНАСЦЬ

ЕЛЬСК. (Спец. кар. «Звязды»). Месяц таму назад з цэнтра сельсовета ў трэцюю брыгаду калгаса «Чырвоны Кастрычнік» прыехаў настаўнік арганізаваць гурток па вывучэнню «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР». У той-жа вечар адбыліся заняткі новаарганізаванага гуртка. Сабралася толькі 12 калгаснікаў, хаця ў брыгадзе 36 двароў. Заняткі прайшлі нудна, некаторыя калгаснікі пакінулі іх, не дачакаўшыся канца. Перад тым, як пакінуць брыгаду, кіраўнік папрасіў завербаваць больш слухачоў бо праз тры дні ён прыедзе прадаўжаць работу гуртка.

Аказваецца, мінаваў месяц, а кіраўнік не ўспомніў яшчэ раз зірнуць у брыгаду, каб прадаўжаць заняткі гуртка. Палажэнне аб выбарах у Вярхоўны Совет сярод калгаснікаў не прапагандуецца. Некаторыя калгаснікі нават і не чулі, што надыходзяць выбары ў Вярхоўны Совет СССР.

Тое, што мы расказваем аб трэцяй брыгадзе калгаса «Чырвоны Кастрычнік», Качышчанскага сельсовета, не з'яўляецца выключэннем у Ельскім раёне. Прапаганда выбарчага закона пастаўлена больш чым нездавальняюча. Старшыня райвыканкома т. Пышкала, культпроп РК КП(б)Б т. Мядзведзеў ахвотна прадаставілі ў наша распараджэнне матэрыялы аб сетцы гурткоў, арганізаваных у раёне, але элементарны аналіз гэтых матэрыялаў не дае нічога ўцяшальнага.

Па ўсяму Ельскаму раёну арганізавана 98 гурткоў па вывучэнню «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР». Імі ахоплена 2.600 чалавек. Калі нават гэтыя лічбы прызнаць дакладнымі — вывучае выбарчы закон толькі 18 проц. выбаршчыкаў. А яшчэ 82 проц. — больш 11 тысяч выбаршчыкаў — гурткамі ці іншымі формамі агітацыі і прапаганды не ахоплены. Нават у цэнтры раёна — у Ельскім сельсовеце — у 7 гуртках вывучаюць выбарчы закон толькі 125 чалавек, хоць тут ёсць 5.885 выбаршчыкаў. Між тым, прапагандысцкіх сіл тут не мала. У Ельскім сельсовеце адных настаўнікаў каля 70 чалавек.

Да-рэчы, аб прапагандысцкіх сілах. Не мала раённых работнікаў, у тым ліку і культпроп райкома КП(б)Б тав. Мядзведзеў, прытрымліваюцца той думкі, што ў раёне няма патрэбнай колькасці агітатараў і прапагандыстаў. Раённае кіраўніцтва чамусьці не заўважвае наяўнасці значных рэзерваў агітатараў сярод перадавых калгаснікаў, вясковай інтэлігенцыі, служачых, настаўнікаў. Але што гаварыць аб беспартыйным актыве, калі і пераважная большасць комуністаў, па волі РК КП(б)Б, не мабілізавана на прапаганду выбарчага закона. Партарганізацыя раёна налічвае 140 чалавек, а кіруюць гурткамі па вывучэнню Палажэння аб выбарах толькі 25 комуністаў. У райкоме такое становішча чамусьці лічаць нармальным. Тав. Мядзведзеў заяўляе:

— Астатнія комуністы не могуць кіраваць, яны не падрыхтаваны.

Так разважаюць у райкоме, замест таго, каб дапамагчы комуністам выконваць свой абавязак большэвіцкага агітатара і прапагандыста сталінскага выбарчага закона.

Бясклопатнасць у падрыхтоўцы да выбараў дайшла да таго, што ні ў РВК, ні ў Ельскім сельсовеце да гэтага часу не ведаюць, колькі ў сельсовеце неарганізаванага насельніцтва. А гэту катэгорыю выбаршчыкаў улічыць, з імі павесці работу асабліва важна, бо ўвесь час аб іх забываліся.

Ельская раённая партарганізацыя яшчэ не мабілізавалася на сур'ёзную большэвіцкую падрыхтоўку да выбараў у Вярхоўны Совет СССР. У раёне створана 28 выбарчых участкаў. Пакуль на ўчастках ніякай работы няма. Дамы соцкультуры ў Скарадняскім, Старавысоцкім, Махнавіцкім, Санюкоўскім сельсоветах на замку.

Недапушчальная бясклопатнасць райкома партыі заразіла і рэдакцыю ельскай газеты. Яна ні словам не абмовілася аб тым, як раён рыхтуецца да выбараў у Вярхоўны Совет СССР.

І. ШЛЯФЕР.

ГОРАД РАЗБІТ НА ДЗЕСЯЦІДВОРКІ

ГОРКІ. У мэтах лепшай арганізацыі вывучэння выбарчага закона ўсімі слаямі насельніцтва, увесь горад разбіт на 10-дворкі. Тут у гуртках займаецца 1200 чалавек хатніх гаспадынь, хатніх работніц, пенсіянераў і інш.

Актыўны ўдзел у прапагандзе выбарчага закона прымаюць навуковыя работнікі і студэнты сельскагаспадарчага інстытута. Калектыў інстытута вылучыў 85 агітатараў і прапагандыстаў для работы ў горадзе.

Працоўныя праяўляюць выключную зацікаўленасць надыходзячымі выбарамі. Так, жыхары Слабодскай вуліцы, дзе гурткі яшчэ не арганізаваны, звярнуліся ў райком партыі з патрабаваннем: «Дайце нам прапагандыста». На занятках гурткоў выбаршчыкі ўзнімаюць рад пытанняў практычнай работы гарадскога совета і іншых арганізацый. У гуртку, якім кіруе навуковы работнік тав. Суіма, было ўзнята пытанне аб тым, што член бандарнай арцелі тав. Ерухімовіч на працягу некалькіх год не атрымлівае водпуску. Гуртоўцы заявілі: «Ніхто не мае права парушаць Сталінскую Канстытуцыю, у якой запісана права працоўных на адпачынак». На другі дзень пасля гэтых заняткаў кіраўнік гуртка дабіўся задавальнення скаргі члена арцелі.

Райком КП(б)Б сістэматычна праводзіць нарады прапагандыстаў для абмену вопытам.

Рабочыя менскага завода «Беларусь» за вывучэннем «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР». Фото В. Дрыгуля.

60 АГІТАТАРАЎ — У КАЛГАСЫ

Вялікая падрыхтоўка да выбараў у Вярхоўны Совет СССР разгарнулася па Бялыніцкаму раёну. Раён разбіт на 55 выбарчых участкаў, зацверджаных ужо прэзідыумам РВК. Ва ўсіх участках — ад 500 да 1500 чалавек насельніцтва. Буйнейшыя вёскі раёна, як Вялікі Трылесен, Забалацце, Макровічы, Алешкавічы, Хвойна складаюць асобныя выбарчыя ўчасткі.

Зараз сельсоветы прыступілі да складання спісаў выбаршчыкаў.

Насельніцтва раёна актыўна вывучае Палажэнне аб выбарах і Сталінскую Канстытуцыю. На дапамогу сельскаму актыву РК КП(б)Б вылучыў больш 30 комуністаў — раённых работнікаў. 30 комсамольцаў вылучыў райком ЛКСМБ для прапаганды выбарчага закона ў калгасах. Кожны прапагандыст прымацаван да пэўнага ўчастка. З прапагандыстамі чатыры разы ў месяц праводзіцца семінар, якім кіруе сакратар РК КП(б)Б.

Гурткамі па вывучэнню Палажэння таксама ахоплены хатнія гаспадыні мястэчка. Для іх спецыяльна створаны 4 гурткі.

Ів. ГАЛУШКІН.

КАНСУЛЬТАЦЫЯ НА КІРМАШЫ

ПУХАВІЧЫ. Па раёну праведзены 271 сход калгаснікаў, пленумы сельсоветаў і раённая настаўніцкая канферэнцыя, дзе былі заслуханы даклады аб падрыхтоўцы да выбараў у Вярхоўны Совет СССР.

На двух раённых кірмашах былі арганізаваны кансультацыі па пытаннях выбараў. На ўсе пытанні выбаршчыкаў даваліся адказы.

НАСТАЎНІКІ—КІРАЎНІКІ ГУРТКОЎ

РЭЧЫЦА. У вёсцы Залатусе арганізавана 16 гурткоў па вывучэнню выбарчага закона. Кіраўнікамі гурткоў з'яўляюцца настаўнікі-комсамольцы. Кожны з іх абслугоўвае 10—15 двароў.

У ДАМАХ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Рыхтуючыся да выбараў у Вярхоўны Совет, дамы Чырвонай Арміі БВА становяцца сапраўднымі цэнтрамі агітацыйна-масавай, растлумачальнай і культурнай работы сярод байцоў і камандзіраў.

Мабілізуюцца ўсе сродкі палітычнай агітацыі, каб дапамагчы агітатарам, чытцам, бяседчыкам ярчэй, больш захапляюча і зразумела растлумачыць байцам і камандзірам веліч Сталінскай Канстытуцыі, сутнасць дакумента самага паслядоўнага дэмакратызма — выбарчага закона Советскай краіны, грандыёзнасць перамог соцыялістычнага будаўніцтва, з якімі ідзе наша радзіма да XX-годдзя Вялікай Кастрычніцкай Рэволюцыі.

Цікавую форму масавай работы ўжыў Гомельскі Дом Чырвонай Арміі. Яго работнікі пайшлі ў часці, яны сабралі некалькі сотцень чырвонаармейскіх пытанняў. Адказы на гэтыя пытанні чырвонаармейцы і камандзіры атрымаюць на арганізуемым Домам Чырвонай Арміі вечары пытанняў і адказаў ад кіруючых партпалітработнікаў і кіраўнікоў гаркома КП(б)Б і горсовета.

У адзін вечар немагчыма адказаць на ўсе пытанні. Вось чаму арганізуюцца яшчэ два вечары пытанняў і адказаў непасрэдна ў клубах часцей. Нельга знайсці залу, у якой-бы змясціліся ўсе, задаўшыя пытанні. Таму запрашаюцца на вечар па некалькі байцоў і камандзіраў з падраздзялення. Яны пачуюць адказы і, прыйдучы ў падраздзяленне, растлумачаць іх таварышам.

Гомельскі ДЧА арганізуе таксама перасовачныя выстаўкі наглядных ілюстрацыйных матэрыялаў. Штодзённа ў ДЧА працуе кансультацыйны пункт. Дзяжурычыя ў ім агітатары даюць адказы вусна, пісьмова і па тэлефону. У кансультацыйным пункце можна таксама атрымаць параду, як найцікавей правесці гутарку аб Канстытуцыі і выбарчым законе сярод байцоў, камандзіраў, жонак камандзіраў.

Пры Бабруйскім ДЧА пачалі ўжо работу курсы-семінар з жонак каманднага і начальніцкага састава. Гэтыя курсы падрыхтуюць дзесяткі агітатараў-жанчын для работы ў жактах, у сем'ях камандзіраў, у калгасах.

Для выездаў на калгаснае сяло Дом Чырвонай Арміі абсталюе агітаўтамабіль. У ім будзе сабран багаты ілюстрацыйны матэрыял, літаратура. Апрача таго, мэтаю паездак агітаўтамабіляў у калгасы будзе арганізацыя калектыўнага слухання калгаснікамі запісу даклада таварыша Сталіна на Надзвычайным VIII Усесаюзным З'ездзе Советаў, выступленняў тт. Молатава і Калініна.

Вялікую агітацыйна-масавую работу разгортвае парткабінет Магілеўскага ДЧА. Уся яго работа падпарадкоўваецца задачы забяспечыць агітатараў гарнізона кваліфікаванымі кансультацыямі, наглядным ілюстрацыйным матэрыялам, літаратурай. Дапамагчы ім больш цікава будаваць гутаркі с групамі байцоў і камандзіраў. Тут таксама з актыва жонак камандзіраў рыхтуюць агітатараў сярод так называемага неарганізаванага насельніцтва ў горадзе і калгаснікаў у вёсцы.

Агітатары з жонак камандзіраў, з чырвонаармейцаў і камандзіраў аб'ядноўваюцца ў агіткалектывы. Гэты калектыў сумесна з брыгадай выканаўцаў лепшых нумароў чырвонаармейскай мастацкай самадзейнасці будзе рабіць паездкі ў калгасы і соўгасы для дапамогі мясцовым партыйным і советскім арганізацыям прапагандаваць Канстытуцыю і выбарчы закон.

І яшчэ цэлы рад форм масавай работы выкарыстаюць Дамы Чырвонай Арміі, клубы часцей для таго, каб больш выразней і зразумела давесці да сазнання байцоў і камандзіраў, членаў іх сямей правы і абавязкі выбаршчыкаў краіны Советаў, гарантуемыя Сталінскай Канстытуцыяй, каб усіх іх падрыхтаваць да выбараў у Вярхоўны Совет і расказаць аб велізарных перамогах краіны, якая ідзе да знамянальнага дня — 20-й гадавіны Вялікай Соцыялістычнай Рэволюцыі.

П. ВАЛЬД.

ВЫСТАЎКІ ЛІТАРАТУРЫ ДА ВЫБАРАЎ

ВІЦЕБСК. Клубы і бібліятэкі горада рыхтуюцца да выбараў у Вярхоўны Совет СССР.

У вестыбюлі Дома Чырвонай Арміі выстаўляецца вялікі красачны шчыт з ілюстрацыямі да асобных артыкулаў Сталінскай Канстытуцыі. Гэты шчыт устанаўліваецца на фоне ззяючага золатам барэльефа таварыша Сталіна, вялікага герба СССР і 11 шоўкавых сцягаў з гербамі ўсіх саюзных рэспублік. Тут-жа вывешваецца лозунг «Сталінская Канстытуцыя—Канстытуцыя перамогшага соцыялізма і сапраўднага дэмакратызма». Побач з гэтым выстаўляюцца поўны тэкст Сталінскай Канстытуцыі і «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР», а таксама красачныя схемы сістэмы выбараў у Вярхоўны Совет і дзяржаўнага ладу СССР.

Дом кнігі арганізуе ў бібліятэцы і ў інтэрнаце цагельных заводаў выстаўкі літаратуры да выбараў у Вярхоўны Совет. Пры Доме рэгулярна працуе гурток бібліятэчных работнікаў горада па вывучэнню «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР». Работнікамі Дома на фабрыцы гнутай мэблі і на дражджавым заводзе будуць праведзены гутаркі па паэме Некрасава «Кому на Руси жить хорошо».

Картатэку, спіс рэкамендуемай літаратуры і газетных матэрыялаў да выбараў у Вярхоўны Совет арганізуе бібліятэка клуба фабрыкі імя Клары Цэткін. На кватэрах стаханавак фабрыкі работнікі бібліятэкі правядуць дзве гутаркі аб выбарах у Вярхоўны Совет з маладымі і старымі работніцамі.

25 ШКОЛ ДЛЯ НЕПІСЬМЕННЫХ І МАЛАПІСЬМЕННЫХ

СЛУЦК. У мэтах ліквідацыі непісьменнасці і малапісьменнасці сярод выбаршчыкаў, Слуцкі горсовет арганізаваў на прадпрыемствах і прамысловых арцелях 25 школ, дзе навучаецца 120 чалавек непісьменных і 793 малапісьменных.

ЦАРКОЎНІКІ ПРАСЛЕДУЮЦЬ БЯЗБОЖНІКАЎ

У сувязі з падрыхтоўкай да выбараў у Вярхоўны Совет СССР заварушыліся контррэволюцыйныя элементы — папы і царкоўнікі.

У Тульгавіцкім сельсовеце, Хойніцкага раёна, праводзяць антысовецкую работу поп Верпулеўскі і яго зграя. Яны распаўсюджваюць розныя контррэволюцыйныя несцы былiцы і забабоны. Царкоўнікі дайшлі да такой нагласці, што займаюцца цкаваннем калгасніка тав. Пятроўскага Рыгора за тое, што ён не хрысціў свайго сына.

Поп і дзяк, пры дапамозе былой кулачкі Мар'янскай Фядоры, усяляк паклёпнічаюць і кампраметуюць бацьку і сына, нацкоўваюць маласвядомых адсталых жыхароў вёскі супроць чэсных советскіх грамадзян. Гэтае цкаванне суправаджаецца прапаведзямі аб немінучай смерці «нехрышчоных» і т. п.

«Звязда» ўжо сігналізавала аб контррэволюцыйнай рабоце царкоўнікаў у вёсцы Тульгавічы. Але да гэтага часу сельсоветам і хойніцкімі раённымі арганізацыямі рашучых мер да выкрыцця класава-варожай дзейнасці папа Верпулеўскага і яго зграі не прынята, і яны беспакарана працягваюць арудаваць.

Сталінская Канстытуцыя забяспечвае за кожным грамадзянінам нашай краіны свабоду адпраўлення рэлігійных культаў. Але нікому не дазволена здзекавацца над советскімі грамадзянамі, гвалтоўна прымушаць іх адпраўляць рэлігійныя абрады. Тым больш мы нікому і ніколі не дазволім пад маскай рэлігіі праводзіць варожую, антысовецкую работу, парушаць советскія законы і пасягаць на вялікія правы грамадзян СССР.

Трэба сказаць, што антырэлігійная работа і прапаганда ў Хойніцкім раёне закінута. Так, напрыклад, у калгасе «Комінтэрн», Бабчынскага сельскага совета, не толькі не праводзіцца антырэлігійная прапаганда, але няма нават дзе адпачыць моладзі. Быў клуб, але яго занялі пад калгасную канцылярыю.

Вывучэнне «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР» у раёне слаба разгорнута. У калгасах Небытоўскага сельсовета гурткі па вывучэнню выбарчага закона не арганізаваны. Сярод аднаасобнікаў абсалютна нічога не зроблена па растлумачэнню выбарчага закона. Старшыня Забалоцкага сельсовета тав. Карась толькі на паперы «стварыў» многа гурткоў, на справе-ж гурткі не існуюць.

Старшыні і парторгі Бабчынскага, Рудакоўскага і Паселіцкага сельскіх советаў несур'ёзна аднесліся да вылучэння і падбору кадраў на курсы агітатараў выбарчага закона. Яны прыслалі на курсы некалькі непісьменных людзей.

Не дзіва, што папы і царкоўнікі беспакарана праводзяць сваю гнусную работу. Раённыя арганізацыі, відаць, забылі словы нашага любімага правадыра таварыша Сталіна аб тым, што «...калі народ сям-там і выбярэ варожых людзей, то гэта будзе азначаць, што наша агітацыйная работа пастаўлена з рук вон дрэнна, і мы ўпаўне заслужылі такую ганьбу, калі-ж наша агітацыйная работа будзе ісці па-большэвіцку, то народ не прапусціць варожых людзей у свае вярхоўныя органы».

М. КУРАПЕЙ.

СКЛАДАЮЦЬ СПІСЫ ВЫБАРШЧЫКАЎ

ЧЭРВЕНЬ. У раёне разгорнута вялікая падрыхтоўка да выбараў у Вярхоўны Совет СССР. Арганізаваны 34 выбарчыя ўчасткі. На кожны ўчастак вылучана па два агітатары для шырокага растлумачэння Сталінскай Канстытуцыі і новага выбарчага закона.

Гэтымі днямі райком КП(б)Б правёў інструкцыйную нараду 64 агітатараў, якія потым выехалі ў калгасы і соўгасы раёна.

У сельскіх советах зараз складаюцца выбарчыя спісы грамадзян. Падрыхтоўваюцца памяшканні для выбарчых участкаў.

А. АСТАПЕНКА.

ПЕРАД НАМІ ШЫРОКА АДКРЫТЫ ЎСЕ ДАРОГІ

МОЗЫР. Днямі ў Мозыры быў праведзен сход маладых выбаршчыкаў. Залу пасяджэнняў акрвыканкома запоўніла жыццерадасная моладзь, якая ўпершыню будзе выбіраць прадстаўнікоў у вярхоўныя органы советскай улады. З дакладам аб новым выбарчым законе і задачах маладых выбаршчыкаў выступіў старшыня акрвыканкома тав. Раманенка.

Актыўна выступалі на сходзе маладыя советскія грамадзяне. Аб сваёй радасці і гонары за вялікія правы советскай моладзі, аб сваёй поўнай гатоўнасці абараняць гэтыя правы гаварылі прамоўцы.

Маладая стаханаўка тав. Баранчнікава расказала аб тым, што яна добра вывучыла выбарчы закон і дапамагае моладзі ў гэтай справе. Тав. Баранчнікава абавязалася да выбараў дабіцца новых вытворчых поспехаў у сваёй рабоце.

— Нашай моладзі шырока адкрыты ўсе дарогі, — гаворыць студэнт тав. Метлушка. — Чым быў-бы я пры ўладзе памешчыкаў і капіталістаў? Такім-жа панскім батраком, якім быў мой бацька. Сёння я студэнт, рыхтуюся і стану добрым советскім настаўнікам.

Рад выступаўшых таварышоў рэзка крытыкаваў райком комсамола за слабую работу па падрыхтоўцы моладзі да выбараў у Вярхоўны Совет СССР.

АПАРАТ НАРКАМЗЕМА АДГАРАДЗІЎСЯ АД МАС

У пакоях Народнага камісарыята земляробства БССР заўсёды людна. Сюды прыязджаюць дзесяткі калгаснікаў і спецыялістаў сельскай гаспадаркі з многіх раёнаў рэспублікі. Яны ставяць перад сваім наркаматам рад актуальнейшых пытанняў, патрабуюць дапамогі і хуткага вырашэння спраў.

Ворагі народа імкнуліся адарваць апарат Наркамзема ад шырокіх калгасных мас, паралізаваць работу занальных кіраўніцтваў і аддзелаў, прыглушыць ініцыятыву сумленных і адданых работнікаў, насаджаючы бюракратызм, падхалімства і кругавую пароку.

Зараз, калі партыя і ўрад звярачаюць максімум увагі на ліквідацыю вынікаў шкодніцтва ва ўсёй зямельнай сістэме, ад апарата Наркамзема патрабавалася выключная аператыўнасць і працаздольнасць.

Аднак, нельга сказаць, каб работнікі Наркамата земляробства па-сапраўднаму пераключыліся на ліквідацыю вынікаў шкодніцтва, узяліся па-большэвіцку за работу.

У апараце слабая працоўная дысцыпліна, што робіць адмоўны ўплыў на выкананне баявых задач, ускладзеных на Наркамзем.

Мы пазнаёміліся, як праходзіць рабочы дзень у асобных аддзелах і ўпраўленнях, чым заняты іх работнікі, як абслугоўваюцца наведвальнікі і т. д.

Малюнак досыць сумны. Вось рабочы дзень 8 кастрычніка. Работа павінна пачынацца з 9 гадзін раніцы. Мы былі назіральнікамі таго, як многа наркамземаўцаў спазняюцца, прыходзяць у наркамат, калі пажадаюць.

Гэты дзень — не выключэнне. Не так даўно адміністрацыя таксама рашыла праверыць час прыходу на работу сваіх супрацоўнікаў. На 20—30 мінут, а то звыш гадзіны, спазнілася 35 чалавек.

Спазненне на работу ўвайшло ў сістэму і разглядаецца, як звычайная справа. «Па закону можна спазніцца на 15—20 мінут», — заявілі нам у аддзеле землеўпарадкавання.

Рабочы дзень пачаўся. Зазванілі тэлефоны, у пакоях і ў карыдоры падняўся шум, мітусня. Рабочы дзень у аддзелах Наркамзема праходзіць неарганізавана.

Знаёмімся з работай бульбяна-гароднага ўпраўлення. Начальнік гэтага ўпраўлення тав. Журок не мог адказаць, чым 8 кастрычніка займаліся яго работнікі. У яго апараце 21 чалавек, з якіх у камандзіроўцы толькі два. У пакоях можна знайсці 10—12 чалавек, астатнія невядома дзе. Прадукцыйнасць у рабоце нізкая. Не відаць, каб над гэтым пытаннем калі-небудзь хто задумаўся.

Адсюль не выпадкова, што ў раёнах зоны бульбяна-гароднага ўпраўлення зацягваецца ўборка бульбы, дрэнна праходзіць зяблевае ворыва. Работнікі ўпраўлення не ведаюць сапраўднага становішча ў сваіх раёнах, адседжваюцца і ў калгасы не выязджаюць.

Падобнае становішча і ў конегадоўчым упраўленні (начальнік т. Пераломаў). Зараз самы адказны перыяд падрыхтоўкі да зімоўкі. Аднак, заатэхнікі дагэтуль у калгасы не выехалі. Хто за што адказвае — невядома. Толькі гэтымі днямі Пераломаў заняўся выпрацоўкай «абавязкаў» асобных груп спецыялістаў. Пакуль начальнік займаецца пісанінай, яго работнікі гуляюць, дарэмна трацяць час.

Бульбяна - гароднае і конегадоўчае ўпраўленні—не выключэнне. Такая сістэма работы ўсяго наркамата, дзе да гэтага часу пануе неарганізаванасць у рабоце, мітусня, слабая працоўная дысцыпліна.

Абслугоўванне наведвальнікаў не арганізавана. Калгаснік ці спецыяліст, прыехаўшы з раёна ў Наркамзем, можа цэлы дзень хадзіць па карыдоры, пакуль даб'ецца таго, што яму патрэбна. У намеснікаў наркома, начальнікаў упраўленняў і аддзелаў не ўстаноўлены гадзіны прыёму. Нярэдка кабінеты закрыты і цэлымі днямі ніхто з кіраўнікоў не прыходзіць.

Пасля 15 гадзін 30 мін. у Наркамзем ніхто не можа зайсці, бо ў Дом Урада без пропускоў не пускаюць. Ды нікога ў гэты час у аддзелах не бывае. Вячэрняга прыёму няма. Калі, скажам, да гэтага часу прыехаў калгаснік з раёна, ён павінен чакаць прыёму толькі на другі дзень.

Апрача наведвальнікаў у Наркамзем кожны дзень прыбываюць дзесяткі пісем, заяў і скарг ад калгасаў, калгаснікаў, аднаасобнікаў, спецыялістаў сельскай гаспадаркі. Такіх заяў у бульбяна-гародным упраўленні з пачатку бягучага года атрымана 1.429. Усе заявы пасланы ў раён, а адказ атрыман толькі на палову. Такое-ж становішча і ў іншых аддзелах. За хуткую дзейнасць і рэагаванне на скаргі ў наркамаце і яго аддзелах не змагаюцца.

Напрошваецца пытанне: чым займаецца профсаюзная арганізацыя, якая яднае вялікі калектыў, каля 330 чалавек? Што зрабіў мясцком і партком па падняццю дысцыпліны, па мабілізацыі членаў профсаюза на барацьбу па ліквідацыі вынікаў шкодніцтва і ўмацавання свайго апарата?

Старшыня мясцкома Еўдакімовіч разводзіць рукамі. Ён, бачыце, тут не прычым.

— У мясцком скарг ад наведвальнікаў не паступала, — заяўляе Еўдакімовіч.

Гэты апартуніст, ведаючы, што шкоднікі імкнуліся адарваць апарат ад шырокіх мас, палец аб палец не ўдарыў, каб ліквідаваць гэту шкодніцкую практыку. Ва ўсіх звеннях профарганізацый квітнее трэд'юніянізм. Натхніцелем трэд'юніянізма з'яўляецца старшыня мясцкома. Ён адгарадзіў профарганізацыю ад палітычных задач дня, ад удзелу ў соцыялістычным будаўніцтве. У апараце не разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва. Мясцком самаўхіліўся ад арганізацыі працы, не ўзначаліў барацьбы на дастойную сустрэчу 20-й гадавіны Кастрычніка, не наладзіў вывучэння Сталінскай Канстытуцыі і «Палажэння аб выбарах у Вярхоўны Совет СССР».

Незразумела, чаму партарганізацыя да гэтага часу не рэагуе на трэд'юніяністскую практыку старшыні мясцкома, чаму гэты, відаць, выпадковы чалавек астаецца ў радах партыі.

Не адчуваецца адказнасці за становішча спраў, за работу апарата і ў комуністаў Наркамзема. Яны не сталі застрэльшчыкамі большэвіцкага парадку і дысцыпліны.

Зусім відавочна, што ў Наркамземе БССР не ўлічылі ўрокаў з усіх спраў, што там адбыліся. Задача ўсіх спецыялістаў і работнікаў наркамата працаваць з удзесяцеранай энергіяй, праявіць больш гібкасці і аператыўнасці. Новае кіраўніцтва наркамата павінна карэнным чынам перабудаваць работу,ператварыць Наркамзем у сапраўдны большэвіцкі штаб кіравання соцыялістычнай сельскай гаспадаркай БССР.

Брыгада «Звязды»:
С. В. НОВІКАЎ,
Е. Е. ГАНЧАРОВА,
А. ЛОСЬ.

ДА 20-ГОДДЗЯ ВЯЛІКАЙ КАСТРЫЧНІЦКАЙ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ РЭВОЛЮЦЫІ

ЗОДЧАСТВА СОВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

* * *

ГОРАД НА ДНЯПРЫ

Да 1917 года ў горадзе Магілеве не было ні аднаго больш-менш буйнага прамысловага прадпрыемства, ні адной вышэйшай навучальнай установы. Упарадкаванасцю горад таксама не мог пахваліцца. Па начах вуліцы пагружаліся ў цемру, сям-там адганяемую слабым вулічным ліхтаром. Водаснабжэнне было толькі ў нямногіх кварталах цэнтральнай часткі. Гэта быў звычайны правінцыяльны губернскі горад старой Расіі.

Прайшоўшае 20-годдзе рэзка змяніла твар горада. За годы соцыялістычнага будаўніцтва мяшчанскі, гандлярскі, чыноўніцкі Магілеў знік. Ён ператварыўся ў буйны прамысловы, культурны цэнтр. На пустырах вакол горада замест дробных саматужных заводзікаў выраслі буйныя прадпрыемствы, аснашчаныя перадавой тэхнікай. Занава створаны вышэйшыя навучальныя ўстановы і тэхнікумы, выпускаючыя педагогаў, медыкаў і іншых спецыялістаў для Совецкай Беларусі. За апошнія два дзесяцігоддзі па матэрыяльных укладаннях у будаўніцтва горад прарабіў шлях, які роўны стагоддзям яго мінулай гісторыі.

Над Дняпром, у будынку былой царскай стаўкі, размясціўся Палац піянераў з садам. Гэта любімае месца працоўных горада значна ўпрыгожылася і ўпарадкавалася. На пляцоўках утульнага саду, сярод кветак, устаноўлены скульптуры правадыроў сусветнага пралетарыята Леніна і Сталіна. Скульптурамі піянераў, спартсменаў упрыгожаны таксама іншыя алеі і дзіцячыя пляцоўкі саду.

У сучасны момант пачата будаўніцтва парка культуры і адпачынку ў жывапісным Пячорскім лесамасіве. Гэта месца ўжо даўно аблюбавана працоўнымі горада. Праўда, тут нехапала воднага басейна. Гэты недахоп ужо ліквідаван. Мінуўшай вясною тут, на рацэ Дубровенцы, пабудавана плаціна. Гэтым летам працоўныя Магілева ўжо змаглі купацца ў новым пруду.

Створаны скверы і ў прамысловых раёнах — ля фабрыкі «Могвалакно», на Лупалаве, у цэнтры горада.

Пройдземся па Першамайскай і Ленінскай вуліцах. Тут высяцца новыя жылыя дамы і грамадскія будынкі — кінотэатр, інтэрнат Пединстытута, новы вучэбны корпус Мелтэхнікума, які ўносіць новае гучэнне ў архітэктурны ансамбль вуліц. На акраінах красуюцца трохпавярховыя будынкі новых сталінскіх школ.

У сучасны момант Белдзяржпраект распрацоўвае генеральны праект планіроўкі і рэканструкцыі Магілева на бліжэйшыя 10—15 год. Далейшы рост прамысловасці, рост транспарту і сеткі вышэйшых навучальных устаноў дае падставу намеціць значны рост горада. Праектам намечана асваенне і забудова новых жылых і прамысловых раёнаў, стварэнне раду плошчаў, набяражных, паркаў культуры і адпачынку.

Архітэктар Н. ТРАХТЭНБЕРГ.

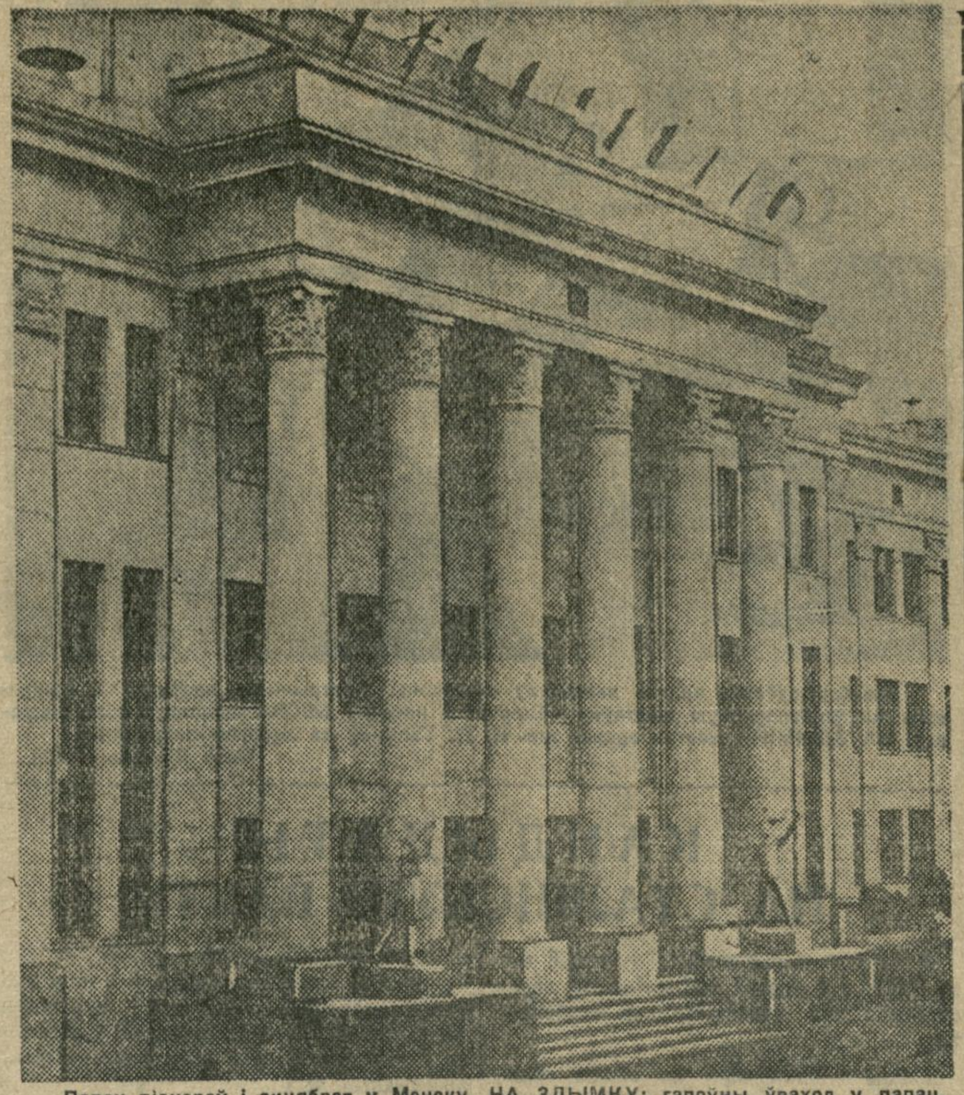
Палац піонераў і акцябрат у Менску. НА ЗДЫМКУ: галоўны ўваход у палац.

* * *

КАНСТРУКЦЫІ ТЭАТРА

Канчаемы будаўніцтвам Вялікі Беларускі Дзяржаўны тэатр оперы і балета ўяўляе сабою цікавую архітэктурную пабудову, патрабаваўшую ад калектыва будаўнікоў арыгінальнага падыходу да вырашэння канструктыўных элементаў будынка.

Глядзельная зала, якая мае ў плане форму поўкруга з невялікай прамавугольнай часткай, з размерамі 39х35 метраў, перакрыта металічнай канструкцыяй. Апошняя ўяўляе сабою дзве асноўныя нясучыя фермы маставога тыпу з паралельнымі паясамі і 7 арачнымі фермамі. Канструкцыя гэта ўпершыню ўжыта ў мінулым годзе на Новачаркаскім заводзе.

У параўнанні з іншымі звычайнымі фермамі, гэта канструкцыя дае 20—25 процантаў эканоміі металу. Фермы ўжо выпрабаваны пробнай нагрузкай, перавышаючай разліковую, прыкладна, у два разы.

Да гэтай металічнай канструкцыі падвешана жалеза-бетонная столь глядзельнай залы. Дах і столь над глядзельнай залай апіраецца толькі на чатыры пункты.

Цікавае канструктыўнае вырашэнне дадзена перакрыццю ар'ерсцэны, маючай у плане 15х20 метраў. Узамен звычайнага вырашэння ў выглядзе рамнай канструкцыі, патрабуючай вялікай колькасці жалезабетону і ўскладняючай працэс будаўнічых работ, прыстасавана вісячая балачная канструкцыя, ураўнаважаная пагельнай сцяной, выконваючая функцыі процівагі. Канструкцыя гэта выклікала ў асяродзі будаўнікоў вялікія спрэчкі. Прышлося звярнуцца за кансультацыяй да выдатных маскоўскіх прафесароў. Канструкцыя ўхвалена і ўжо ажыццёўлена.

Партальныя праёмы асноўнай сцэны і ар'ерсцэны, пралётамі ў 18 метраў, перакрыты магутнымі жалеза-бетоннымі аркамі з металічнымі зацяжкамі. Аркі гэтыя нясуць каласальную нагрузку ад пагельных сцен сцэнічнай каробкі і раду перакрыццяў. Распор гэтых арак дасягае 400 тон.

Перакрыцці над дэкаратыўнай майстэрняй, замест звычайных металічных балак, вырашаны металічнымі аркамі з запяжкамі, падобнымі аркам над глядзельнай залай, але больш аблегчанымі. Гэта дало магчымасць павялічыць аб'ём памяшкання за рахунак зусім свабоднага аб'ёму пад фермамі.

Трэба адзначыць і арыгінальнае вырашэнне будовы і супроцьпажарных дымавых клапанаў над сцэнічнай каробкай будынка. Будова гэтых клапанаў дыктавалася навейшымі нарматывамі супроцьпажарнай аховы і разлічана на раскрыццё 120 квадратных метраў даху ў выпадку пажару на сцэне.

Пры звычайных вырашэннях была-б патрэбна металічная надбудова плошчаю ў 120 квадратных метраў і вышынёю каля 6 метраў. Такая надбудова сапсавала-б архітэктурны выгляд будынка. Будаўнікам тэатра ўдалося знайсці больш удалае вырашэнне, уяўляючае сабою трапецыядальную надбудову тыпу ліхтара з механічна адкрываемымі бакавымі клапанамі.

Прыемна адзначыць, што ўсе гэтыя канструкцыі распрацаваны маладымі беларускімі інжынерамі, выхаванцамі менскага Палітэхнічнага інстытута, пад кіраўніцтвам аўтара гэтых радкоў.. Можна з упэўненасцю сказаць, што знойдзеныя намі канструкцыі сваёй арыгінальнасцю і эканамічнасцю не ўступаюць канструкцыям новых тэатраў у Растове, Новасібірску, Смаленску і ў іншых гарадах.

На рыштаваннях Вялікага тэатра — гэтай складанай пабудовы—значна павысілі сваю тэхнічную культуру не толькі інжынерныя работнікі, але і ўвесь калектыў будаўнікоў.

І. Г. ПРЫТЫКІН.
Галоўны інжынер будаўніцтва Вялікага тэатра оперы і балета.

ПА ВУЛІЦАХ ГОМЕЛЯ

І ў стары час Гомель быў даволі буйным прамысловым горадам. Пры совецкай-жа ўладзе яго прамысловасць узрасла ў некалькі разоў. Пабудаваны новыя буйныя прадпрыемствы. На былым некалі пустыры у першай пяцігодцы пабудован гігант сельгасмашынабудаўніцтва — Гомсельмаш і па суседству з ім — рабочы пасёлак. Гэты гігант, з прасторнымі, зробленымі з цэглы, жалеза і шкла, цэхамі, а таксама і рабочы пасёлак, ажывілі воблік гэтай былой ускраіны горада. У буйныя прадпрыемствы ператварыліся чыгуначныя майстэрні, станкабудаўнічы завод, швейная фабрыка і многія іншыя.

У горадзе пабудавана шмат новых жылых дамоў і культурна-бытавых пабудоў, падняўшых грамады паверхаў над адзетымі ў клінкер і асфальт, азеляненымі вуліцамі. Да найбольш удалых ранніх пабудоў можна аднесці будынак клуба чыгуначнікаў. Хаця гэты будынак пабудован у асноўным у духу канструктывізма, ён адрозніваецца параўнаўча ўдалым вырашэннем аб'ёму, асабліва яго галаўной часткі, афармляючай вугал. Будынак гэты таксама з нядрэннай планіроўкай і ўнутранай аддзелкай. Клуб чыгуначнікаў нядрэнна афармляе залітую асфальтам прывакзальную плошчу.

Судзячы па пабудовах, перыяд канструктывізма ў архітэктурна - будаўнічай практыцы Гомеля аказаўся больш зацяжным, чым, напрыклад, у Менску. Дамы будаваліся або па тыповых праектах, або па праектах гомельскіх малакваліфікаваных архітэктараў. Да няўдалых узораў такой творчасці трэба аднесці жактаўскі дом на Комсамольскай вуліцы, пабудаваны па праекту мясцовага архітэктара Ханіна, а таксама пабудаваны па праекту Кірылава Дом чыгуначнікаў, які ўяўляе сабою голую шэрую каробку з хаатычнай унутранай планіроўкай.

Найбольш значныя па архітэктурнаму афармленню Дом спецыялістаў і падстанцыя, у якіх мы ўжо бачым спробу стварэння больш родных нашай эпосе архітэктурных форм. Нядрэнна вырашан і будынак туберкулёзнай больніцы. Яна размешчана ў жывапіснай мясцовасці, з усіх бакоў акружаная лесам, падкрэсліваючым яе прызначэнне.

Цяжка пералічыць усе новыя пабудовы, якімі ўпрыгожыўся горад за годы совецкай улады. Пабудавана шмат новых сталінскіх школ, радзільныя дамы, дзіцячыя яслі, рабочыя клубы, разбіты скверы. У будаўніцтва ўкладзены дзесяткі мільёнаў рублёў.

Архітэктар А. ЧАЧОТКА.

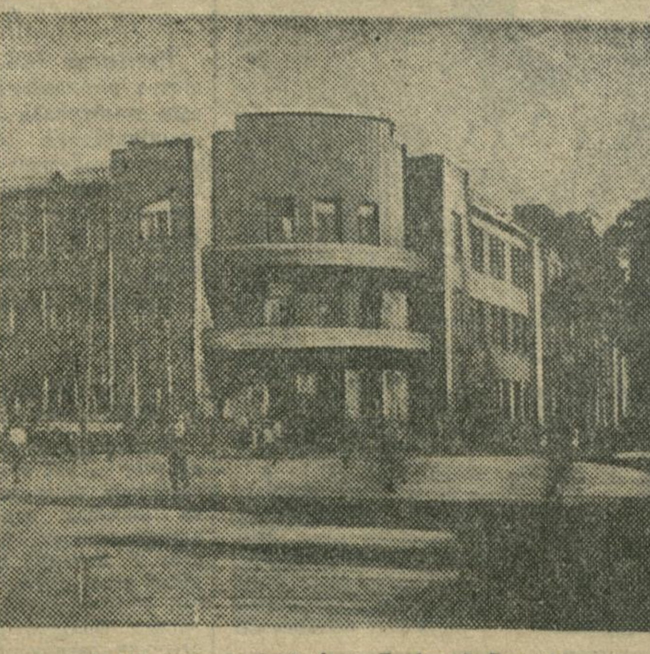
Клуб чыгуначнікаў імя Леніна ў Гомелі.

НОВАЯ ВЕСКА

Растучая калгасная заможнасць ярка сказалася і на абліччы калгаснай вёскі. У вёсцы з'явіліся буйныя, выразнай архітэктуры дамы соцыялістычнай культуры з глядзельнай залай на 100 месц і больш, з асобнымі памяшканнямі для бібліятэкі, для гуртковай работы. У кожным буйным паселішчы можна знайсці цяпер прасторную амбулаторыю ці медпункт. Расце сетка дзіцячых ясляў і дзіцячых садоў, расце колькасць хат-лабараторый, сельмагаў.

Заглянем, напрыклад, у калгас «Чырвоны партызан», Менскага раёна. Тут вырас новы калгасны гаспадарчы цэнтр. Закладзена аснова новай калгаснай вёскі, куды ў хуткім часе пяройдуць на жыхарства раскіданыя па хутарах калгасныя сем'і.

У цэнтры новай вёскі красуецца новы клуб. Звонка гучаць дзіцячыя галасы ля суседняга вялікага будынка—вясковай школы. Ганарацца калгаснікі і шматлікімі гаспадарчымі будынкамі, якія ствараюць самастойны гаспадарчы сектар вёскі. Тут размешчаны велізарныя пабудовы малочнай таварнай фермы, новая канюшня, свінарнік, высокая сілосная вежа, вялікія павеці для сельгасінвентару. У староньцы — калгасная кузня.

Непазнавальным стала і калгаснае жыллё. Калгаснікі скарыстоўваюць перасяленне з хутароў у вёску для таго каб занава перабудаваць сваё жыццё, павялічыць яго жыллёвую плошчу, занава распланаваць кватэру. Культурнымі і ўтульнымі выглядаюць, напрыклад, новыя жылыя дамы калгаснікаў Мурашкі Егора, Крэсіка Антона, Арцем'ева Івана і іншых.

Калі старая хата Івана Арцем'ева была аднапакаёвай, то яго новая хата ўжо трохпакаёвая. З невялікай пярэдняй адны дзверы вядуць на кухню, другія — на чыстую палову. Апошняя складаецца з двух пакояў: вялікага, які гаспадары завуць залай, і меншага — агульнай спальні. З залы можна прайсці на кухню і ў спальню. Дзверы тут двухстворчатыя, філенчатыя, афарбаваныя цынкавымі бяліламі. Сцены аклеены шпалерамі, столь і падлога афарбаваны.

Да кастрычніцкіх свят кватэра калгасніка Арцем'ева будзе поўнасцю абсталёвана. У сярэдзіне залы будзе стаяць столік, ля сцяны — мяккая канапа, венскія крэслы. Крэслы ўжо закуплены. Куплены таксама і фікусы, клапатліва расстаўленыя ля вокнаў.

Многа ўвагі ўдзяляюць калгаснікі і знадворнаму выгляду свайго дома. Для зручнасці зносін з пабудовамі на двары новыя дамы пастаўлены ўваходам у двор. На вуліцу ў доме Арцем'ева выходзяць два акны. На вокнах—разьба. Асабліва багатую разьбу можна бачыць на франтоне дома калгасніка Крэсіка Антона. Франтон упрыгожан разным слухавым акном. Разьба зроблена ад-рукі самім калгаснікам Крэсікам. Усё гэта гаворыць аб тых вялікіх клопатах, з якімі калгаснікі стараюцца надаць архітэктуры свайго жылля бадзёры, радасны стыль, уласцівы духу калгаснага ладу.

Гаворачы аб жыллі калгасніка, нельга абысці маўчаннем гаспадарчыя пабудовы і абсталяванне калгаснага двара. Клопаты аб чыстаце перад жылым домам прыводзяць да неабходнасці размяшчэння гаспадарчых пабудоў ззаду дома. Калгаснік Антон Крэсік, напрыклад, мяркуе пляцоўку ля дома паміж вуліцай і хлевам заняць пад фруктовы сад. Па такому-ж тыпу будуць упарадкаваны і астатнія сядзібы калгаснікаў. На сядзібах, ззаду гаспадарчых пабудоў, размяшчаюцца прыбіральні.

Пры ўсіх станоўчых якасцях, у гэтай новай калгаснай вёсцы нямала і недахопаў у планіроўцы як сядзібнага ўчастка, так і калгаснай кватэры. Недахопаў гэтых, вядома, было-б на многа менш, калі-б калгаснікам была аказана адпаведная дапамога з боку райза і саюза беларускіх архітэктараў. На-жаль, такая дапамога калгаснікам яшчэ не аказваецца.

Інж. Е. МАРШАК.

ГАРАДОК НА ГРАНІЦЫ

Да рэволюцыі Тураў быў глухім кутком Палесся. Не было ў Тураве ні адной колькі-небудзь прыкметнай пабудовы. Драўляныя домікі пад цясовымі дахамі ды некалькі непрыглядных купецкіх крам. Сумна было ў гэтым гарадку. Некаторае ажыўленне ў яго жыццё ўносіла толькі рака Прыпяць, па якой тураўскія купцы сплаўлялі свае тавары. Адзінае, чым маглі пахваліцца раней тураўцы, гэта старадаўняя гісторыя гарадка, які быў калісьці цэнтрам рускага Тураўскага княжства.

Іначшы малюнак цяпер. Тураў вырас, Тураў папрыгажэў. Пройдземся, напрыклад, па яго галоўнай, забрукаванай вуліцы. Ад пабудоў мясцовай МТС выйдзем да новай гасцініцы. Тут перад намі адкрываецца прыгожы від на цэнтральны гарадскі сквер з помнікам В. І. Леніну. Далей — мы выйдзем на цэнтральны базар, у цэнтры якога красуецца новы будынак вялікага раённага універмага. Калі адсюль пайсці ўлева, выйдзем да новай больніцы, да новых пабудоў маслазавода, яшчэ далей — да прыгожай каменіцы — першай у Тураве сярэдняй школы.

Стары Тураў не ведаў электрычнасці. Цяпер-жа па вечарах у гарадку запальваюцца электрычныя агні, якія пераклікаюцца з электрычнымі агнямі суседняга пагранічнага калгаса.

Свой вольны ад працы час тураўцы праводзяць у Доме соцыялістычнай культуры, дзе паказваюцца гукавыя кінокарціны або праводзяцца раённыя алімпіяды мастацкай самадзейнасці. Маленькі пагранічны гарадок жыве вялікім совецкім жыццём.

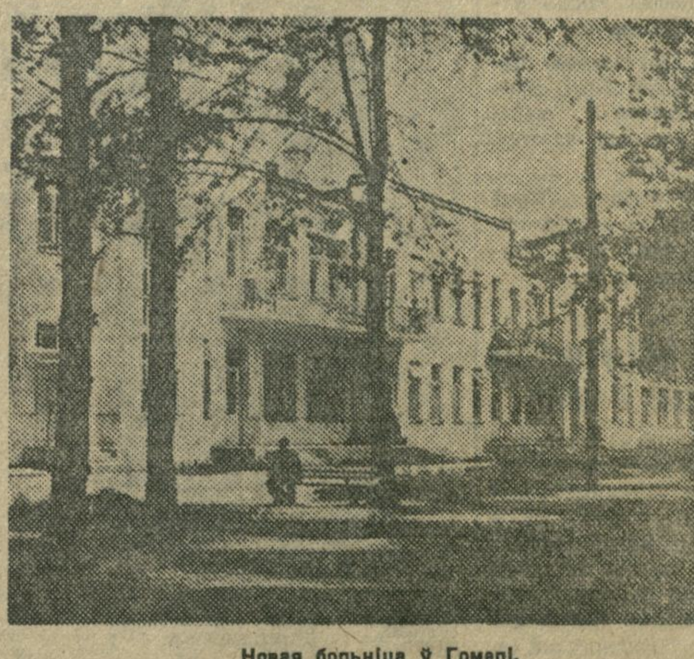
Новая больніца ў Гомелі.

Н. АЛЕКСАНДРАЎ.

СТАРЫ І НОВЫ МЕНСК

Менск — старадаўні рускі горад. Першыя летапісныя весткі аб ім адносяцца да XI стагоддзя, калі Менскам валодаў полацкі князь Усеслаў Брачыславіч. Тут, пад Менскам, у 1067 годзе, на рацэ Нямізе адбыўся вядомы бой паміж дружынамі полацкага князя Усеслава і сыноў Яраслава Кіеўскага. Бой гэты апісан у «Слове аб палку Ігараве»:

«Кровью затопленный берет Немиги
Не жатвой засеян был,
А телами русских сынов».

Гісторыя Менска — гэта гісторыя многавяковай міжусобнай барацьбы паміж рускімі княжствамі, галоўным чынам, паміж Наўгародскім і Кіеўскім, з аднаго боку, і Полацкім княжствам — з другога. Гэта міжусобная барацьба прывяла да аслаблення заходніх рускіх княжстваў і да падпарадкавання некаторых з іх у XIV стагоддзі Літве, а потым Польшчы.

Падпарадкаванне гэтае хоць і было працяжным, але не магло аставацца доўгавечным. Насяляўшыя Полацкае, Тураўскае і іншыя княжствы беларусы, як адна з галін рускіх славян, натуральна, цягнуліся да ўсходніх славян, аб'яднаных пазней Маскоўскім княжствам. Вядома, з якой лютай упартасцю змагаўся ў тыя годы беларускі народ супроць польскага ўціску. У 1654 годзе маскоўскія войскі, ваяваўшыя супроць Польшчы за Украіну, займаюць Менск. Пазней Менск і ўся Беларусь былі далучаны да Расіі.

Гэта насычаная падзеямі гісторыя Менска адбілася і на яго архітэктуры, асабліва на архітэктуры цэркваў і касцёлаў, якія былі ў дарэволюцыйны час асноўнымі архітэктурнымі пабудовамі гэтага горада.

Першыя хрысціянскія храмы пачаліся будавацца ў Менску з XI стагоддзя. Будаваліся яны па ўзору кіеўскіх храмаў. На архітэктуры тых і другіх адлюстроўваўся значны ўплыў Візантыі. Гандлёвыя шляхі апошняй на захад праходзілі па Дняпру, Прыпяці і іх прытоках таксама і праз Беларусь, у прыватнасці, праз Менск.

У XVI і XVII стагоддзях палякі ўзмоцнена будуюць у Менску касцёлы, адначасна перадаўшы амаль усе хрысціянскія храмы так званым уніятам. У гэты-ж час у Менску з'яўляюцца і пранікшыя сюды праз Літву іезуіты. За адно толькі поўстагоддзе іезуітамі ствараецца ў Менску 11 манастыроў са школамі і іезуіцкімі калегіямі.

Касцёлам надаецца пераважна гатычны стыль, у больш познія часы і Барока. Найбольш выражаным у гатычным стылі касцёл у раёне Заходняга моста. У адрозненне ад касцёлаў, іезуіцкія манастыры па архітэктуры сваёй невыразныя, калі не лічыць уласцівую ім як знадворную, так і ўнутраную хмурнасць.

Што датычыць архітэктуры грамадзянскіх пабудоў дарэволюцыйнага губернскага Менска, то яна была менш значнай. Тут вы многа знойдзеце элементаў готыкі, рэнесанса, мадэрна, але рэдка сустрэнеце характэрны стыльны будынак. Пераважаюць неканструктыўныя, а галоўным чынам дэкаратыўныя «аздабляючыя» элементы, уласцівыя пабудовам старога купецкага горада. Да найбольш характэрных, бадай, можна аднесці толькі будынак гасцініцы «Еўропа», пабудованы ў стылі Модэрн, і адзін з былых архіерэйскіх будынкаў, які заняты зараз Дзяржаўным музеем, пабудованы ў старадаўнерускім стылі.

З элементаў народнай творчасці ў архітэктуры старога Менска ярчэй за ўсё прадстаўлена разьба па дрэву. У старых дамах вы часта можаце сустрэць дзверы, упрыгожаныя выдатнай разьбой. Астаецца пашкадаваць, што народная разьба па дрэву да гэтага часу не вывучана. А вывучыць яе, як і іншыя віды народнай выяўленчай творчасці, неабходна. Такое вывучэнне дапамагло-б беларускім архітэктарам унесці ў сучасную архітэктуру Беларусі яркія нацыянальныя рысы.

Які-ж быў агульны воблік дарэволюцыйнага Менска? Вельмі непрыглядны. Вузкія, брудныя вуліцы, безалаберна забудованыя, з шыльдамі над крамамі, з газавымі вулічнымі ліхтарамі і абшарпанай конкай. У горадзе, па сутнасці справы, мелася толькі адна некалькі ўпарадкаваная плошча, зараз плошча Волі.

Зараз нейк нават цяжка і параўнаць совецкі Менск з дарэволюцыйным,—настолькі ён вырас і папрыгажэў. Калі раней сілуэт горада вызначаўся купаламі цэркваў і вежамі касцёлаў, то зараз ён вызначаецца новымі велізарнымі, дасканалымі па сваёй архітэктуры грамадзянскімі будынкамі. Вуліцы адзеты ў брусчатку, клінкер і асфальт. Па вуліцах імчацца вагоны трамвая, аўтобусы і лімузіны.

На месцы захудалых ваколіц узніклі новыя прамысловыя прадпрыемствы, рабочыя пасёлкі. Дастаткова сказаць, што на адным толькі станкабудаўнічым заводзе імя Варашылава, або на швейнай фабрыцы «Кастрычнік» зараз занята столькі рабочых, колькі было іх на ўсіх прадпрыемствах дарэволюцыйнага Менска. Пабудаваны дзесяткі новых школ, універсітэцкі і клінічны гарадкі, шматлікія будынкі інстытутаў і тэхнікумаў.

За годы совецкай улады архітэктура новага Менска прарабіла вялікі шлях — ад канструктывізма і ўсякага роду спрашчэнства да такіх выдатных будынкаў, як Дом Урада, Дом Чырвонай Арміі, Палац піонераў, Дом партыйных курсаў і будуемы Вялікі Беларускі Дзяржаўны тэатр оперы і балета, будынак Акадэміі навук і новай гасцініцы.

Канструктывізм як такавы галоўным чынам адлюстраваўся на пабудовах да 1932 года, калі ў Менску было разгорнута пераважна прамысловае і жыллёвае будаўніцтва. Жылыя дамы таго часу хоць і не могуць быць параўнаны з драўлянымі, тапіўшыміся ў брудзе халупамі старога Менска, але ўсё-ж яшчэ далёкі ад тых патрабаванняў, якія мы зараз да архітэктуры жылля прад'яўляем.

Да лепшых пабудоў таго часу можна аднесці, бадай, толькі будынак Дзяржаўнай бібліятэкі імя Леніна. Тут многа бетону, шкла. Асабліва добра вырашан уваходны портык з цыліндрычным вынасам трэцяга паверха над лесвічнай пляцоўкай, які апіраецца на квадратныя калоны. Будынак зручны і па планіроўцы.

Да няўдалых прыкладаў канструктывісцкай практыкі ў архітэктуры Менска, апрача многіх жылых дамоў, трэба аднесці Дом друку на Камароўцы і клуб харчавікоў.

З пабудовай Дома Ўрада ў Менску пачынаецца новая паласа творчасці беларускіх архітэктараў, паласа пошукаў новых форм, больш блізкіх духу совецкай эпохі. У архітэктуры самога Дома Ўрада, зразумела, яшчэ многа канструктывісцкага. Але ў той-жа час яна знамянуе сабой і значны адыход ад канструктывізма.

Аўтар праекту, ленінградскі архітэктар, заслужаны дзеяч мастацтва Лангбард здолеў надаць Дому Ўрада вельмі моцнае архітэктурнае гучэнне. Перш за ўсё, кідаецца ў вочы ўдалае аб'ёмнае вырашэнне. Будынак, будучы расчленены на масу аб'ёмаў, пры ўсёй сваёй велічэзнасці, выглядае кампактным, кампазіцыйна цэльным. І нарэшце, у Доме Ўрада ўпершыню ў беларускай практыцы ў масавых маштабах прыстасован і сінтэз мастацтваў. Унутры будынак афармлен скульптурнымі барэльефамі, беларускім арнаментам, у вялікіх размерах прадстаўлен жывапіс. Удала вырашан і помнік В. І. Леніну перад Домам Урада.

Дом Урада цікавы таксама і па некаторых сваіх канструктыўных вырашэннях. Значную цікавасць уяўляе, напрыклад, жалезабетонны поўкупал над залай пасяджэнняў. Поўкупал гэты, пралётам у 30 метраў, падтрымліваецца жалезабетонным поясам на калонах. Да скляпення на жалезных прутах падвешана столь залы.

Наступнай ступенню адыходу архітэктурна-будаўнічай практыкі ад канструктывізма быў, несумненна, Палац піонераў, ажыццёўлены па праекту беларускіх архітэктараў Воінава і Вараксіна. Палац гэты ўдала вырашан як па знадворнаму обліку, так і па ўнутранай апрацоўцы і планіроўцы. Вялікую выразнасць надае будынку галоўны портык з манументальнай каланадай і высунутымі наперад скульптурамі.

Апрацоўка амаль кожнага пакоя Палаца піонераў вырашана асобна. Вялікае прыстасаванне ў апрацоўцы знайшлі дуб, арэх, ясень і чынара, шырока выкарыстаны жывапіс і лепка. Цікава вырашана транспартная зала пад выгляд станцыі маскоўскага метро. Да цікавых вырашэнняў трэба аднесці і вестыбюль, карніз сцен якога абцягнут лепным барэльефным фрызам, выяўляючым сцэны з піонерскага жыцця.

У палацы многа пакояў, кабінетаў. Ёсць таксама дасканалая глядзельная зала, файэ з фантанам. У суседстве з палацам разбіт дасканалы па свайму рэльефу сад. Палац гэты ярка выражае сталінскую любоў да нашай цудоўнай дзетвары.

Следам за Палацам піонераў пабудавана першая чарга Дома Чырвонай Арміі, яшчэ больш удалага па сваёй архітэктуры. Фасад гэтага дома вырашан архітэктарам Лангбардам у своеасаблівых манументальных формах. Своеасабліва трактуючы класічны ордэр, аўтар надаў фасаду магутныя, добра разлічаныя на светацень, часта расстаўленыя калоны. Што датычыць антаблемента, — надкалоннай часткі, — то на выступаючых аб'ёмах ён павінен быць запоўнен скульптурным фрызам. Фрыз гэты яшчэ не зроблен, але ён, несумненна, надасць фасаду яшчэ большую выразнасць.

Па ўнутранай планіроўцы і абсталяванню Дом Чырвонай Арміі ўяўляе сабою выдатны камбінат культуры і адпачынку камандзіраў і байцоў нашай слаўнай Чырвонай Арміі. Тут прадугледжаны і пакоі адпачынку, і кабінеты для індывідуальных заняткаў, і абшырная бібліятэка, водны басейн, і фізкультурная зала, Вялікі тэатр, і многа іншых памяшканняў.

Пасля першай чаргі Дома Чырвонай Арміі ў Менску нядаўна закончан будаўніцтвам значны па сваёй архітэктуры Дом партыйных курсаў, пабудаваны па праекту беларускага архітэктара Воінава. Заканчваецца будаўніцтва Вялікага Беларускага Дзяржаўнага тэатра оперы і балета.

Вялікі тэатр, несумненна, уяўляе сабою самую цікавую архітэктурную пабудову Совецкай Беларусі. Цікава яна не толькі па архітэктуры, але і па ўпершыню на Беларусі зробленых канструктыўных вырашэннях.

Новыя будынкі Менска паказваюць не толькі буйны рух наперад архітэктуры горада наогул, але таксама і значны рост канструктарскай мыслі беларускіх будаўнікоў. Новая архітэктура Беларусі нараўне з развіццём іншых мастацтваў, знамянуе яркі поспех развіцця соцыялістычнай культуры беларускага народа, упершыню ў гісторыі, з дапамогай брацкага вялікага рускага народа, атрымаўшага сваю дзяржаўнасць і выйшаўшага на шырокую дарогу, азароную сонцам Сталінскай Канстытуцыі.

Менск вырас. Менск расце. У яго сёнешніх новых пабудовах, у новых праектах беларускіх архітэктараў перад намі раскрываецца яркая будучыня сталіцы ордэнаноснай Беларусі. Будучыня гэта выражана ў генеральным плане далейшай рэканструкцыі Менска.

Менск! Выдатны гістарычны горад Светлы, радасны горад.

НА МІЖНАРОДНЫЯ ТЭМЫ

ПАСЛЯ НІЁНСКАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ

У сваёй яркай, бліскучай прамове на пленуме Лігі нацый народны камісар замежных спраў СССР тав. М. М. Літвінаў прывёў у якасці прыкладу ўдалага і хуткага вырашэння пытання, канферэнцыю міжземнаморскіх дзяржаў у Ніёне, скліканую для намячэння мер барацьбы з піратцтвам. Гэта канферэнцыя была накіравана перш за ўсё супроць Італіі, якая ператварыла піратцтва на морскіх шляхах у зброю міжнароднай палітыкі. Як вядома, краіны-агрэсары — Германія і Італія — адмовіліся прымаць удзел у канферэнцыі, і гэта забяспечыла ёе поспех.

Фашысцкая Італія прыкладала ўсе намаганні, каб сарваць канферэнцыю ў Ніёне. Яна не спынілася перад наглай хлуснёй, быццам скліканне канферэнцыі з'яўляецца совецкім манёўрам, які мае мэтай пасварыць еўрапейскія краіны, у асаблівасці Англію і Італію. Але інтрыгі Італіі, усе імкненні яе пахаваць канферэнцыю па першаму разраду, перадаўшы пытанне на разгляд Лонданскага камітэта, не ўвянчаліся поспехам. Канферэнцыя была склікана насуперак жаданню агрэсараў. 14 верасня было падпісана пагадненне.

У чым адзначальныя рысы ніёнскай канферэнцыі? У тым, што ў ёй прымалі ўдзел дзяржавы—прыхільнікі міру, што яна на справе ажыццявіла прынцып калектыўнай безапаснасці, у тым, што ўдзельнікі канферэнцыі загаварылі з агрэсарам больш ці менш цвёрдым тонам.

Зразумела, ніёнскае пагадненне мае рад істотных недахопаў. Яно, перш за ўсё, ігнаруе правы законнага іспанскага ўрада, не прадугледжвае абароны суднаў рэспубліканскай Іспаніі. У ім ёсць і іншыя агаворкі, якія сведчаць аб недастатковай рашучасці і паслядоўнасці ў барацьбе з морскімі разбойнікамі. Але, з другога боку, пагадненне прама заяўляе аб непрызнанні за генералам Франко права ваюючай стараны. Апрача таго, яно прадугледжвае арганізацыю на ўсёй адлегласці Міжземнага мора аховы гандлёвых суднаў патрульнымі караблямі Англіі і Францыі ад нападу на іх з боку піратствуючых падводных лодак. Апрача гэтай асноўнай канвенцыі, падпісана другое пагадненне, якое датычыць аховы суднаў ад нападу самалётаў і надводных суднаў.

Англійскія і французскія патрульныя караблі ўжо ажыццяўляюць кантроль у Міжземным моры.

Пацярпеўшы буйнае паражэнне ў Ніёне, Італія занялася новымі дыпламатычнымі манеўрамі. Раз не ўдалося сарваць канферэнцыю, раз не ўдалося дабіцца роўнасці старон, раз шантаж і запалохванне не далі чаканага эфекту, то трэба пайсці на ўступкі, каб як-небудзь скарыстаць канвенцыю ў сваіх інтарэсах. Італія згадзілася паслаць сваіх экспертаў у Парыж для ўдзелу ў тэхнічнай нарадзе аб рэалізацыі ніёнскіх рашэнняў і аб змяненні некаторых палажэнняў канвенцыі. Італія міласліва згадзілася несці патрульную службу ў Міжземным моры. Ліса сама напрасілася вартаваць куратнік! Англія і Францыя, згадзіўшыся на прапанову Італіі, тым самым прадэманстравалі сваю ўступчывасць і непаслядоўнасць у барацьбе з агрэсарам.

На нарадзе морскіх экспертаў у Парыжы ўстаноўлены зоны, над якімі будуць ажыццяўляць кантроль флоты трох дзяржаў. Згодна рашэнню нарады, заходняя частка Міжземнага мора, якая прылягае да Гібралтара, а таксама Эгейскае мора, будуць знаходзіцца пад кантролем Англіі. Французскі флот кантралюе зону каля ўзбярэжжа Сірыі і Палестыны і свае камунікацыйныя шляхі ў Паўночную Афрыку. Італіі даручана праводзіць кантроль амаль над усім Тірэнскім, Іонійскім і Адрыятычным морамі, яна атрымлівае таксама зону каля берагоў Лівіі (італьянская калонія ў Паўночнай Афрыцы) і Егіпта.

Апошнія тэлеграмы ярка паказваюць, як фашысцкая Італія ажыццяўляе гэты кантроль. «Невядомая» падводная лодка напала на англійскі эскадраны міналосец «Базіліск» і пусціла тарпеду. Мінаносец закідаў месца нападу глыбіннымі мінамі. Па даных іспанскага міністэрства абароны, напад зрабіла італьянская падводная лодка. Так Італія «змагаецца» з піратамі.

Па просьбе Іспаніі пытанне аб барацьбе з піратцтвам нядаўна абмяркоўвалася ў Совеце Лігі нацый. Рэспубліканская Іспанія патрабавала абароны яе гандлёвых суднаў ад нападу піратаў. Совет Лігі ў сваім рашэнні адзначыў эфектыўнасць мерапрыемстваў, намечаных ніёнскай канферэнцыяй, і прызнаў, што ўсякія напады на любыя гандлёвыя судны з'яўляюцца недапушчальнымі. Тым самым Совет Лігі даў некаторае маральнае задавальненне Іспаніі, абыйдзенай у рашэннях ніёнскай канферэнцыі.

С. Б.

ФАШЫСЦКАЯ ПРАВАКАЦЫЯ ВА ФРАНЦЫІ

ПАРЫЖ, 9 кастрычніка. (БЕЛТА). Сёнешні дзень — апошні дзень перадвыбарчай кампаніі ў сувязі з надыходзячымі кантанальнымі выбарамі (выбарамі ў мясцовае самакіраўніцтва)—адзначан шматлікімі беспарадкамі, якія былі справакаваны фашыстамі з мэтаю тэрарызаваць выбаршчыкаў. У Сепфон (недалёка ад Ліона) група фашыстаў, якая належыць да арганізацыі дэ ля Рока, адкрыла з аўтамабіля рэвальверную стральбу па жыхарах, у выніку якой быў забіт комуніст Бартэлемі Жэрмен. Паліцыя арыштавала аднаго фашыста, узброенага рэвальверам.

Учора ў Мітры-Моры (дэпартамент Сены і Марны) у выніку правакацыі, зробленай удзельнікамі трацкісцкай шайкі Дорыё, было паранена некалькі чалавек, у тым ліку інспектар паліцыі.

У Марселі члены арганізацыі Дорыё прабавалі сарваць сходы народнага фронта. У залы, дзе адбываліся сходы, былі кінуты бомбы са слезатачывым газам.

ФАШЫСЦКАЯ ІТАЛІЯ ПАДТРЫМЛІВАЕ ЯПОНСКУЮ АГРЭСІЮ Ў КІТАІ

Як паведамляе японскі друк, італьянскі пасол у Японіі Аурыці 9 кастрычніка наведаў намесніка міністра замежных спраў Хорыноўцы і запэўніў яго, што Італія цалкам апраўдвае дзеянні Японіі супроць Кітая і «заўсёды гатова аказаць агульную дапамогу Японіі».. Аурыці падкрэсліў таксама, што Мусаліні (дыктатар фашысцкай Італіі) у сваім артыкуле ў італьянскай газеце «Пополо д'Італіа» ад 6 кастрычніка «пацвердзіў сваю гатоўнасць падтрымліваць Японію». Харыноўцы ў адказ заявіў, што «нехапае слоў для выражэння падзякі Японіі за пазіцыю Італіі».

(БЕЛТА).

ВА ЎЛАДЗЕ ГОЛАДУ

Гаспадаранне германскіх фашыстаў асуджае шырокія народныя масы на галоднае, бяспраўнае і беспрасветнае жыццё. Кваліфікаваныя рабочыя, інжынеры, таленавітыя майстры мастацтва дарэмна прабуюць знайсці прымяненне сваім здольнасцям. Яны асуджаны на галечу і недаяданне, яны пазбаўлены жылля, пазбаўлены ўсіх радасцей жыцця.

На шыі ў яго дошчачка з надпісам: «Мне шэсцьдзесят дзевяць год». Ён раней меў работу, а цяпер іграе на губным гармоніку, чакаючы міласціны прахожых. Такі лёс старыкоў у фашысцкай Германіі.

Новабарысаўская арцель керамікаў «Чырвоны Кастрычнік» адабрала і накіравала на ўсебеларускую выстаўку «Творчасць народаў БССР» экспанаты сваіх вырабаў. НА ЗДЫМКУ: мастак арцелі тав. В. Д. Тапуноў за адборам экспанатаў.

Фото Шышко (БСФ).

КАНДЫДАТЫ НА СТАЛІНСКУЮ ВАХТУ

У часцях пагранічнай і ўнутранай аховы БССР усё шырэй разгортваецца перадкастрычніцкае соцыялістычнае спаборніцтва.

Байцы і камандзіры на заклік градэкаўскіх пагранічнікаў адказваюць высокімі паказальнікамі ў ахове граніцы, баявой і палітычнай падрыхтоўцы.

Пагранічныя атрады, заставы, часці ўнутранай аховы налічваюць ужо нямала чырвонаармейцаў, заслугоўваючых быць занесенымі кандыдатамі на ганаровую сталінскую вахту ў дні 20-годдзя Вялікай Кастрычніцкай Соцыялістычнай Рэвалюцыі.

У спісак кандыдатаў на сталінскую вахту занесен чырвонаармеец леташняга прызыву тав. Прасолаў. За год службы ён паказаў сябе вытрыманым і прыкладным байцом. Тав. Прасолаў знаходлівы, ініцыятыўны чырвонаармеец. Яго выхавала і прыняла ў свае рады комсамольская арганізацыя часці.

У падраздзяленні старшага лейтэнанта тав. Жэлезнова за выдатныя паказальнікі па службе і ў вучобе вылучаны кандыдатамі на сталінскую вахту лепшыя байцы — Пазднякоў, Давіденка, Шматко, Власенка, Бабкоў, Якімаў і аддзялённы камандзір Барынаў.

Ва ўсіх часцях ідзе сістэматычная праверка выканання чырвонаармейцамі, камандзірамі прынятых на сябе самаабавязацельстваў у адказ на зварот слаўных градэкаўцаў.

ПЕРШЫ ПАВІЛЬЁН

НА ЎСЕСАЮЗНАЙ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ ВЫСТАЎЦЫ

На тэрыторыі Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі адкрыт першы павільён, гатовы да папярэдняга прагляду. Гэта павільён маслічных, эфіра-маслічных і лекавых культур.

Павільён раздзелен на дзве залы. У галоўнай зале сабраны экспанаты ўраджаю 1936 года, прадстаўленыя на выстаўку 30 калгасамі-перадавікамі соцыялістычнай сельскай гаспадаркі.

На мастацка прыбраных стэндах размешчана насенне 12 маслічных культур — сланечніку, клешчавіны, арахісу, кунжуту, ільну-кудрашу і інш.

Побач з узорамі насення паказаны ўсе віды маслаў, атрымліваемых з гэтага насення.

Удоўж левай сцяны размешчаны дыяграмы, картаграмы і панно, якія ілюструюць распаўсюджанне маслічных культур па Саюзу. З імі перамяжоўваюцца фота, партрэты лепшых стаханаўцаў і выдатных селекцыянераў (Жданава, Пуставойта і інш.), вывеўшых новыя высокаякасныя сарты маслічных культур і вынослівага сланечніку. Вакол стэндаў расстаўлены экспанаты сланечніку, клешчавіны і іншых маслічных культур у натуральным выглядзе.

Матэрыялы даюць яркае ўяўленне аб вялікіх дасягненнях у механізацыі вытворчасці маслічных культур. Міжрадковая прапалка і прапашка маслічных зараз робіцца трактарамі.

Ганаровае месца адведзена паказу работы лепшай у Саюзе маслічнай МТС — Гуляй-Польскай (УССР), заваяваўшай у 1936 годзе першынства ў спаборніцтве МТС.

За маслічнымі ідзе раздзел эфіра-маслічных культур, які адлюстроўвае велізарныя поспехі калгасаў у барацьбе за ўкараненне новых культур. Да рэволюцыі ў нас былі ў вытворчасці толькі 4 эфіра-маслічныя культуры: карэандр, аніс, мята і фенхель. Зараз у нашай краіне разводзяцца ўжо 22 эфіра-маслічныя культуры—лаванда, герань і інш., якія даюць каштоўнейшыя эфірныя маслы для вытворчасці вышэйшых сартоў парфумерыі. Усе гэтыя разнастайныя культуры ў натуральным выглядзе і атрымліваемая з іх прадукцыя—парфумерыя—выстаўлены ў павільёне.

Царская Расія ведала амаль выключна толькі дзікарастучыя лячэбныя расліны. Да рэволюцыі плошча культурных лячэбных раслін займала ўсяго 60 гектараў, а зараз яна дасягае 2.300 гектараў.

Аддзел лячэбных раслін у павільёне дае багаты матэрыял, паказваючы, як далёка шагнула наперад развіццё лячэбных культур у СССР. Многія з іх, якія раней у нас не раслі, напрыклад, далмацкая рамашка, камфорны базілік і т. д. укаранены ў вытворчасць.

Прадметам усеагульнай увагі наведвальнікаў павільёна з'яўляецца таксама карта размяшчэння дзікарастучых і культурных лячэбных раслін.

У цэнтры павільёна—фантан, які выкідвае каскады душыстай расквяляраванай вады.

Павільён яшчэ поўнасцю не абсталёван. Ён папоўніцца экспанатамі ўраджаю бягучага года. Будуць унесены таксама некаторыя змены і ва ўнутраным афармленні яго. (ТАСС).

НА ГАРАДСКІХ КАНФЕРЭНЦЫЯХ КОМСАМОЛА

МЕНСК

Учора на IV гарадской канферэнцыі комсамола гор. Менска закончыліся спрэчкі па справаздачы гаркома комсамола. Усяго выступіла 57 чалавек.

Дана ацэнка работы гарадскога камітэта. Аднадушна прынята рашэнне аб тым, што палітычная лінія гаркома была няправільнай і работа — дрэннай.

Былі заслуханы тлумачэнні члена гаркома Смоткіна і былога загадчыка аддзела палітвучобы Чучко. Высветлілася, што Смоткін, працуючы інструктарам гаркома, не прымаў ніякіх мер да наладжвання работы пярвічных арганізацый, садзейнічаў ворагам, адседжваўся. Канферэнцыя пазбавіла Смоткіна дэлегацкага мандата і выключыла з радоў комсамола.

За дрэннае кіраўніцтва палітычнай вучобай канферэнцыя аб'явіла суровую вымову быламу загадчыку аддзела палітвучобы Чучко і справу аб ім перадала на разгляд пярвічнай партарганізацыі.

Вечарам пачалося абмеркаванне кандыдатур у склад пленума гаркома. Усяго высунута 62 кандыдатуры. Дэлегаты ў сваіх выступленнях пры абмеркаванні кандыдатуры сакратара Варашылаўскага горрайкома комсамола т. Когана, патрабавалі адвесці яго кандыдатуру са спісу для тайнага галасавання. За невыкрыццё ворагаў, палітычнае ратазейства і другія справы канферэнцыя адвяла кандыдатуру Когана са спісу для тайнага галасавання.

Пры абмеркаванні адчуваецца слабая актыўнасць дэлегатаў у праверцы высунутых кандыдатур у склад новага гаркома. Гэта трэба ўлічыць у далейшай рабоце канферэнцыі.

Сёння з 10 гадзін раніцы прадаўжаецца абмеркаванне кандыдатур у склад гаркома комсамола.

ВІЦЕБСК

Учора ў вялікай зале Дома партактыва адкрылася 5-я гарадская канферэнцыя комсамола. З выбраных 315 дэлегатаў на канферэнцыю з'явіліся 257.

Пасля выбараў кіруючых органаў канферэнцыя пад доўга незмаўкаючыя апладысменты ўсяго зала аднадушна выбірае ганаровы прэзідыум у складзе членаў Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з таварышам Сталінам і тт. Дзімітрава, Ежова, Тэльмана, Хозэ Дыяса, Даларэс Ібаруры і Косарэва.

У гонар любімага правадыра і настаўніка таварыша Сталіна, які даў моладзі радаснае і шчаслівае жыццё, дэлегаты наладжваюць бурную авацыю. Гром апладысментаў узмацняецца яшчэ больш пры чытанні таварышу Сталіну прывітальнага пісьма. З усіх бакоў раздаюцца воклічы: «Няхай жыве Вялікі Сталін!», «Ура» Сталіну!».

На вячэрнім пасяджэнні дэлегаты заслухалі справаздачны даклад аб рабоце гаркома комсамола і становішчы гарадской комсамольскай арганізацыі.

Арк. ЗАРУБЕЖНЫ.
Н. АБЕЗГАУЗ.

КАСТРЫЧНІЦКІЯ ПАДАРУНКІ ІСПАНСКІМ ДЗЕЦЯМ

Мопраўскія арганізацыі БССР рыхтуюць да свята 20-годдзя Кастрычніцкай рэволюцыі падарункі іспанскім дзецям, якія выхоўваюцца ў інтэрнацыянальных дзіцячых дамах Масквы. Ячэйкі МОПР Белкаапсаюза і Белплодагародніны пасылаюць маленькім іспанцам вагон беларускіх яблык. Калгасныя мопраўскія ячэйкі Слуцкага раёна пасылаюць 12 тон яблык. Жонкі інжынерна-тэхнічных работнікаў Белгалоўспірта адпраўляюць іспанскім дзецям 11 ручнікоў, 12 чахлоў на коўдру, 12 навалачак, 16 плацяў для дзяўчынак, 13 прасцін і інш.

Падарункі дзецям, выхавальнікам інтэрнацыянальных дзіцячых дамоў, рыхтуюць таксама мопраўскія арганізацыі Віцебска, Гомеля, Магілева, Оршы і іншых гарадоў.

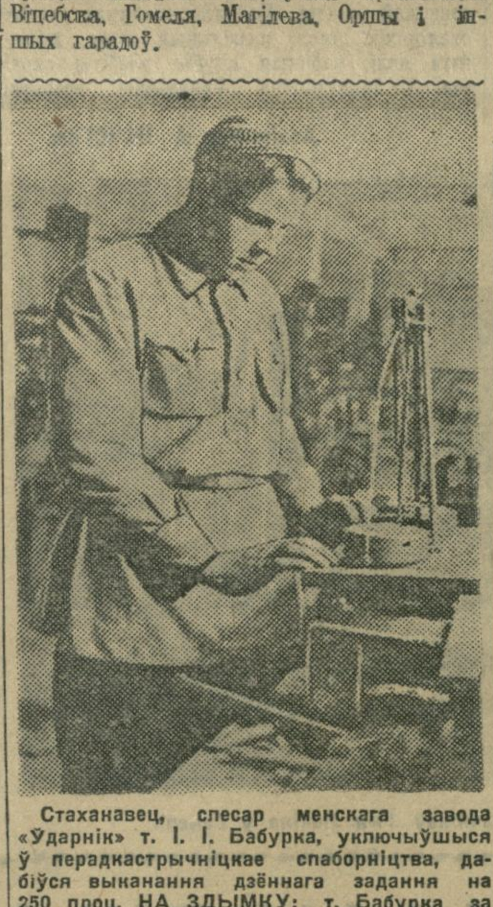

Стаханавец, слесар менскага завода «Ўдарнік» т. І. І. Бабурка, уключыўшыся ў перадкастрычніцкае спаборніцтва, дабіўся выканання дзённага задання на 250 проц. НА ЗДЫМКУ: т. Бабурка за работай.

Фото Вернера (БСФ).

700 НОВЫХ ВАДЗІЦЕЛЯЎ АЎТАМАШЫН

Некалькі месяцаў назад па закліку Героя Совецкага Саюза тав. Ляпідзеўскага, у БССР пачаў развівацца аўта-мотаспорт. Гэты від спорту робіцца ўсё больш папулярным сярод фізкультурнікаў рэспублікі.

Па БССР налічваецца ўжо 121 гурток, у якіх 2.586 фізкультурнікаў праходзяць тэарэтычны і практычны курс аўтамабіля, вывучаюць правілы вулічнага руху і ваенны мінімум. У гуртку на менскай фабрыцы «Кастрычнік» займаецца 20 чалавек, на абутковай фабрыцы імя Кагановіча — 15, у Белдзяржуніверсітэце — 15 чалавек і т. д.

Да 20-годдзя Кастрычніка гурткі выпусцяць першыя 700 вадзіцеляў аўтамашын і матацыклаў.

—о—

РАДЫЁВУЗЕЛ НА ЗАВОДЗЕ

На менскім станкабудаўнічым заводзе імя Кірава ў бліжэйшыя дні заканчваецца абсталяванне заводскага радыёвузла. Радыёкропкі будуць устаноўлены ў кавальскім, ліцейным і механічным цэхах, у парткабінеце і сталовай—усяго 8 радыёкропак. Намечана трансліраваць праз радыёвузел гутаркі і артыкулы, прысвечаныя выбарам у Вярхоўны Совет СССР.

—о—

У ВАЕННЫМ ТРЫБУНАЛЕ БЕЛАРУСКАЙ ВАЕННАЙ АКРУГІ

Прэзідыум ЦВК СССР адхіліў хадайніцтва аб памілаванні асуджаных Ваенным трыбуналам БВА да вышэйшай меры крымінальнага пакарання — расстрэлу дыверсантаў-шкоднікаў арганізацыі правых, арудаваўшых у сістэме Беларускай канторы Заготзерно: Чудноўскага Р. Л., Гітцовіча Д. Я., Леўчанка В. М., Капланскага В. Н. і Цярэшка І. І.

Прыгавор прыведзен у выкананне.

—о—

АГУЛЬНАГАРАДСКІ СХОД НАСТАЎНІКАЎ ГОРАДА МЕНСКА

Менгарком КП(б)Б сёння, 11 кастрычніка 1937 г., у 7 гадз. вечара, у памяшканні галоўнага корпуса Універсітэцкага гарадка (актавая зала, другі паверх) склікае агульнагарадскі сход настаўнікаў г. Менска. У парадку дня: Аб ліквідацыі вынікаў шкодніцтва ў сістэме народнай асветы, аб падрыхтоўцы да сустрэчы XX гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі і задачах настаўніцтва ў выбарах Вярхоўнага Совета СССР.

Уваход на сход па запрашальных білетах.

Менгарком КП(б)Б.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

БЕЛДЗЯРЖДРАМТЭАТР
11/X — Абанем. № 26.
АПОШНІЯ
Пачатак у 8 г. вечара.

ДЗЯРЖ. ТЭАТР МУЗКАМЕДЫІ БССР
(Памяшканне Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра БССР)
11/X—НІТУШ.

Гукавы кінотэатр «Чырвоная зорка»
ЦЫРК

Дзіцячы гукавы кінотэатр
НА ДАЛЁКІМ УСХОДЗЕ

Гукавы кінотэатр «Пролетарый»
«УЩЕЛЬЕ АЛАМАСОВ»

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ДЗЯЎЧЫНА З КАМЧАТКІ

Гукавы кінотэатр «Спартак»
АГНІ ВЯЛІКАГА ГОРАДА

Калектыў работнікаў упраўлення пачатковай і сярэдняй школы Наркомасветы БССР глыбока смуткуе па поваду дачаснай смерці адной з лепшых настаўніц г. Менска
Аляксандры Пятроўны
ДАРАФЕЕВАЙ
і выражае сваё спачуванне сям'і нябожчыцы.

ДЗЯРЖСТРАХ СССР
КІРАЎНІЦТВА ДЗЯРЖСТРАХА НКФ БССР
ПРАВОДЗІЦЬ ДАБРАВОЛЬНАЕ СТРАХАВАННЕ ЖЫЦЦЯ ПРАЦОЎНЫХ
ПА КАЛЕКТЫЎНАМУ СТРАХАВАННЮ ЖЫЦЦЯ
КОЖНЫ ПРАЦОЎНЫ МОЖА ЗАСТРАХАВАЦЬ СВАЁ ЖЫЦЦЁ Ў СУМЕ АД 500 ДА 5.000 РУБ. НА ВЫПАДАК СМЕРЦІ АД ЛЮБОЙ ПРЫЧЫНЫ, А ТАКСАМА ПАСТАЯННАЙ ІНВАЛІДНАСЦІ АД НЯШЧАСНАГА ВЫПАДКУ.
СТРАХАВАННЕ ЗАКЛЮЧАЕЦЦА ПРЫ ЎМОВЕ, КАЛІ НЕ МЕНШ 50 ПРОЦАНТАЎ УСІХ ЧЛЕНАЎ ДАНАГА КАЛЕКТЫВА ЎДЗЕЛЬНІЧАЕ Ў СТРАХАВАННІ.
Плата 12 руб. за кожную 1.000 рублёў страхавой сумы.
ПА ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ СТРАХАВАННЯХ ЖЫЦЦЯ
МОЖНА СТРАХАВАЦЦА НА ЛЮБУЮ СУМУ АД 1.000 РУБ. І ВЫШЭЙ.
НА ВЫПАДАК СМЕРЦІ І ДАЖЫЦЦЯ
Па гэтаму страхаванню Дзяржстрах выплачвае страхавую суму застрахаванаму пры пастаяннай інваліднасці ад няшчаснага выпадку або пры дажыцці застрахаванага да канца тэрміну страхавання, а ў выпадку смерці застрахаванага страхавая сума выплачваецца асобе, указанай у завяшчанні. На страхаванне прымаюцца асобы ва ўзросце ад 16 да 60 год.
Гадавая плата з 1.000 р. — 44 руб. і вышэй, у залежнасці ад тэрміну страхавання і ўзросту страхуючайся асобы.
НА ВЫПАДАК СМЕРЦІ АД ЛЮБОЙ ПРЫЧЫНЫ
Гадавая плата ў залежнасці ад ўзросту страхуючайся асобы ад 15 да 50 руб. з 1.000 руб.
НА ВЫПАДАК СМЕРЦІ І ІНВАЛІДНАСЦІ ТОЛЬКІ АД НЯШЧАСНЫХ ВЫПАДКАЎ.
Гадавая плата ў залежнасці ад прафесіі — ад 2 р. 50 к. да 15 руб. з 1.000 руб.
ЗА ДАВЕДКАМІ ЗВЯРТАЦЦА Ў СТРАХАВЫЯ ІНСПЕКЦЫІ ПРЫ РАЁННЫХ І ГАРАДСКІХ ФІНАНСАВЫХ АДДЗЕЛАХ ВА ЎСІХ ГАРАДАХ І РАЁНАХ БССР.
ДЛЯ АФАРМЛЕННЯ СТРАХАВАННЯ ЖЫЦЦЯ ІНСПЕКЦЫІ ПА ВЫКЛІКУ ВЫСЫЛАЮЦЬ АГЕНТАЎ ВА ЎСТАНОВЫ І НА ДОМ.

Преконсоль
является одним из лучших химических средств для предупреждения беременности
РЕКОМЕНДОВАН ЦЕНТР. НАУЧНОЙ КОМИССИЕЙ НКЗдрава СССР ПО БОРЬБЕ С АБОРТАМИ
ПРОДАЖА ВО ВСЕХ АПТЕКАХ И МАГАЗИНАХ САНГИГИЕНЫ
В СЛУЧАЕ ОТСУТСТВИЯ В МЕСТНЫХ АПТЕКАХ СООБЩАЙТЕ СОЮЗХИМФАРМТОРГУ
МОСКВА, НЕГЛИНАЯ УЛ. № 25

ДА ЎВАГІ
ПАРТКАБІНЕТАЎ, БІБЛІЯТЭК, КЛУБАЎ, ВАЙСКОВЫХ ЧАСЦЕЙ, НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОЎ, ШКОЛ, СОЎГАСАЎ, КАЛГАСАЎ І ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАКУПНІКОЎ.
У КНІЖНЫЯ МАГАЗІНЫ І КІЕСКІ КОГІЗ'а
паступіў у продаж
ПОЎНЫ ЗБОР ТВОРАЎ
В. І. ЛЕНІНА
3-е выданне 31 том (на рускай мове)
Цана асобнага тома 3 р. 30 к.
ПРЫМАЮЦЦА ЗАКАЗЫ НА КАМПЛЕКТАВАННЕ І ДАКАМПЛЕКТАВАННЕ.
Пры прыёме заказаў ВЫДАЮЦЦА 20 ТАМОЎ, астатнія 11 тамоў паступяць у продаж да канца гэтага года па меры іх выхаду з друку.
ПРАДАЮЦЦА АСОБНЫЯ ТАМЫ
З заказамі звяртацца па адрасу: г. Менск, Совецкая, 50, Беладдзяленне КОГІЗ'а, «Кніга поштай», таксама ў аддзяленнях і магазінах КОГІЗ'а: Віцебск, Гомель, Бабруйск, Магілеў, Орша, Полацк, Мозыр, Рэчыца, Лепель, Барысаў, Слуцк і Асіпавічы.

Друкарні газеты «Звязда»
ПАТРЭБНЫ
ПАДСОБНЫЯ РАБОЧЫЯ І ДРУКАРЫ НА «АМЕРЫКАНКАХ».
Зварачацца: Совецкая, 63, II паверх, пакой № 3, з 1 г. да 3 гадз. дня.

ЛУЖАСНЯНСКАМУ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАМУ ТЭХНІКУМУ
ПАТРЭБЕН ВЫКЛАДЧЫК
для вядзення курса СЕЛЕКЦЫІ і НАСЕНАВОДСТВА.
Нагрузка поўная.
Адрас: г. Віцебск, Лужаснянскі сельскагаспадарчы тэхнікум.

Згублены пашпарты да грузавых аўтамашын №№ 43—96, 1061, 79—44, 37—37, 10—46 ДСУ—4. Лічыць несапраўднымі.

У аддзел аб'яў звaніце па тэл. 21-845

Уп. Галоўлітбела № К—3069. Друкарня «Звязды», Менск, Совецкая, 63. К., Б., Б.